

○

శ్రీ రమణ మూర్తి గదితము

శ్రీ గణపతి ముని గ్రంథము

అను

శ్రీ రమణగీత

(బహుశ్రీ కేశరి వేంకటనారాయణశాస్త్రి)

విరచితాంధ్ర తాత్పర్య సహితము

(బహుశ్రీ సర్వేపల్లి ప్రణవానంద స్వసింహార్య

సమ్యక్కృత వివరణ సహితమునై

శ్రీ రమణ శ్రీ చరణ శరణ

ఎ ట్టి విజయనాయక

ధన సాహాయ్యమున

ప్రకృతివిలాస ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రితము

మదనపల్లి

తొలికూర్పు

1923

వెల 0—12—0

నదనదన్యైక్యే హేతుంస్థలారా!

శ్రీరమణభగవానుని జిత్తమున నుంచి రమణగీతోపనిషత్పరామర్శమొనరింతునని యెంచితిని. కాని తిత్పరనానంతుమున నున్నప్పుడు వాయుదరము కాదని యనవలసివచ్చుచున్నది. “ఆనంద మే బ్రహ్మమని చెలియదగు” ననుగూఢోపదేశము రూఢమగుచున్నది. పరామర్శించుటకుడ? అపారభావసంభావనాధేయమగు రమణగీతను ఏమర్పించునట కంటె ఒంతలేదు. ప్రతిపదము సారస్సురతమయియున్నది. ఏమియును భగవద్రమణగీతము, గణపతియు గ్రంథతమయు సుగుఱుమేయున్నది. ఇతఁగానలయునదేమి? ఆన్యకులెవరు? ఎవరైన సేమి? తెలిసికొందమన్న హేతుకచోనడుగుదు. నన్నడుగఁదలఁతురేని, వినుడు. వారితవురు నరనారాయణులు. ఆర్య జ్ఞానహీనతాపవనిదగ్ధభారతీయ జనతయందల ప్రాప్త దివ్యజ్ఞానామృతాంశోధరాగ్రదేవతలు. ఇతరులుకారు.

ఆవశ్యకత.

భగవద్గీత గలదు. రమణగీతయేల? భగవద్గీతానువాదమునటకు మాటు రమణగీతయనిరా? ఆపూర్వరవిషయమిదేమి కలదు? నామభేదమేయందురా? పై శంకల నిరాకరించి యావశ్యకతఁ జూపవలయును. భగవదుక్తియగుటయే యావశ్యకతయని భక్తులకుఁ జెప్పెదను. విమర్శకులక్లిష్ట వాక్రుత్తును. నేదవేదాంగవేదాలతములనేకధావ్యాఖ్యాతములయి జిజ్ఞాసుసందేహ నివారణాత్మకములై విశ్వాసపాత్రములుగాక విమర్శక జనులకు సత్యాన్వేషకులకు సుహృద్భంగములై యున్నందున. ఆన్యమతసిద్ధాంతముల నరయుట కానవచ్చుచున్నది. ఏనిని నివారించుటయొక్క? జ్ఞానకాండమని యలసతిసలవించుకొనవలయునా? అదర్శకర్థిని నొందవలయునా? సితప్రజ్ఞుఁడెమిచేయదగును? మొదలగు సంశయములుగలవు. సంసారి యెట్లుండవలయును? గృహస్థుఁడెమిచేయదగును? వీనికిఁ బ్రత్యురముక్కరీతినెచ్చవాఁరేరి? కలుగకపోవరు. వారేమీరు. “సత్యాసత్యవివేకము చైత్యాగ్ర సాధనము. అర్హిగవృద్ధిబంధహీనునిగును”. అని రమణగీత యుపక్రమింపబడినది. సిద్ధాంత మహిమాశ్రివర్ణనముతో నుపసంహరింపబడినది. అని తొల్పర్యలంగమిందు గ్రహింపవలసిపడదు.

ఒక్కొక్క ప్రశ్నమును తర్తమును విమర్శించుకొనుచురావలయును. కావున ననేకసంఖ్య
యొచ్చెడియని చెప్పకయచ్చెచ్చుచున్నది. వానప్రస్థులకును, గృహస్థులకును, బ్రహ్మ
వాదులకును, సన్యాసులకును, సాంఖ్యులకును, కాశకులకును, భావతీయులకును,
నితరులకును సంపత్తు నన్నివిధముల నుపపత్తిజూపి, తత్తదభిరుచిమూఁముల
బరమపదము బోధించి యనుభూతిమార్గములజూపి, యసాధారణ కార్యనిర్వహణ
సామర్థ్యముప్రకటించు గ్రంథము గలదా? బ్రహ్మసూత్రములున్నది లేకమి?
అనేక విజ్ఞానేకభాభిశేతము. సంకయప్రాతము. నివృత్తియొట్టు? రమణగీతయే.
ఇట్టి గ్రంథముదయింపవలసివచ్చెను. భగవదుక్తియగుట నత్యంతావశ్యకమయగును.

విశేషములు.

శిష్యులనేక నితరులవారును బ్రశ్నములనేక మతములునై తదుద్ధరణార్థముగ
బోధించిన బోధములు నుత్తరములు వివిధవిషయ నిర్ణాయకములని చెప్పవలయునా?
తైత్తిరమా? యతైత్తిరమా? ఏమియో సత్యమతము. ఇట్టి విషయములనేకములు
గలవు. ఇదియొక యపూర్వత.

గ్రంథప్రశంస.

బ్రహ్మసూత్రములకు, ధర్మపదమునకు, (దృష్టాంతము) తిప్పనవర్తకులకు,
గీతకు, ఆన్యమత గ్రంథములకు (బైబిలు, కొరాను ఇత్యాదులకు), సమన్వయ
వాఙ్మూలము కావలయునని తలంచుచుకాచి “రమణగీత” పరింపఁబడుదురు. నీలకంఠ,
శంకర, రామానుజులుగూడ వాఙ్మూలములను హృదయవిద్య నెఱుంగుదమన్న
రమణగీతఁ బరింపవలయును. శంకరుఁడు జగత్తు నసత్యమనలేదని యెన్నెన్ని
యొక్తివాదములు లోకములోఁబుట్ట లేదు. వారివారి నిష్కృష్టభిప్రాయముల
నెందఱో యన్వేషించిరి. సంకయించిరి.

“నాసత్యంచిత యేద్విశ్వం

నవాస్వస్యతదన్యతాం॥”

“సిద్ధానాంకృతకృత్యానాం

గళంతినియమాస్వయం॥”

“ఉపాసనాంవిసాస్థితైవ”.

“శుర్వంతిభూయస్యైచిత్తశుద్ధయే॥”

ఇత్యాది పురోవాక్యముల గ్రయనస్పృహకేక సంకలన నివారణక గ్రంథ మిదియేయని యందుము. పంచమాధ్యానములోని హృదయవిద్య, దశమాధ్యానములోని సంఘవిద్య, అష్టమాధ్యానములోని గూత్రపథర్న నిర్వచనము. “సోపానతైరంప్రాప్తం”; “లన్యంతరహ్వచిత్తస్య క్రమాశ్చక్షానవిద్యతే”; అను వాక్యములలోని గంభీరాభిప్రాయమును గ్రహించి తీటవలయును. భావసంబంధాభిలషరాపర విద్యలకు వాకరంటై సకలకాస్త్ర) శాఖరమై సజ్జనసేవ్యమై యుచ్చ సునిగీత విమర్శింపఁ గదంగుడుకేని మూలగ్రంథమునకు మించునని విస్తరభితిచే విరమించుచున్నాను.

10-11-23,
B. H. School,
Madanapalle.

ఇట్లు,
భావానందుడు,
కాశీభట్ట కృష్ణరాయశాస్త్రి.

సామారు,
Vizag District.

0

శ్రీ రమణాయనమః

శ్రీ అరుణాచల పంచరత్నం.

1. కరుణా పూణః సుధాభే!
కబళిత ఘన విశ్వరూప కిరణావల్యా!
అరుణాచల పరమార్థ!
న్నరుణోభవ చిత్తకంఠ సువికాసాయ॥

॥తా॥ దయచే నిండిన అమృత సముద్రహా! కిరణపంక్తిచే మ్రొంగబడిన
గొప్ప ప్రపంచరూపము గలవాడవైన అరుణాచల పరమార్థ! హృదయ పత్తము
మీసుల వికసించే కేయటకై సూర్యుడవు కమ్మా.

2. త్వయ్యరుణాచల సర్వం!
భూత్వాస్థిత్యా ప్రలీనమేతచ్చిత్రం!
హృద్యహమిత్యాత్మతయా!
నృత్యసి భోస్తే వదంతి హృదయంనామ॥

॥తా॥ అరుణాచలవాడా! నీయందీ చిత్రమంతయు బుట్టి, నిలిచి, లయమగు
చున్నది. ఆత్మ స్వరూపుడవగుటచేత హృదయమునందు “నేను” అని, ఓ యా!
నాట్యమాడుచున్నావు. గదా! దానివలన నీకు హృదయమను శేరు గలిగినను
చున్నాడు.

3. అహమితి కుత ఆయాతీ!
త్యన్విష్యాంతః ప్రవిష్టయాత్మమలధియా॥

అవగమ్య స్వం రూపం।

శామ్యత్యరుణాచల త్వయి ననీవాన్ధా॥

॥తా॥ ఆ “నేను” యనునదెచ్చటనుండి ఎచ్చుచున్నది యవిలోపల బ్రవ
శించిన నిర్మలమగు బుద్ధిచే నెదకీ స్వీయమగు అనగా తనదియగు రూపమును వెలుగు
కొని, అరుణాచలాడా! సముద్రమునందలి నదివలె ఆ “తన” రూపమునంతే ఛేరు
చు న్నాడు.

4. త్వక్త్వా విషయం బాహ్యం।

రుద్ధప్రాణేన రుద్ధమనసాతస్తావం॥

ధ్యాయస్వశ్చి యోగీ।

ద్వీధితి మరుణాచల త్వయి మహీయంతే॥

॥తా॥ ఓయీ యరుణాచలాడా! బాహ్యవిషయములకు వదలి నిరోధించిన
ప్రాణముచే నిరోధింపబడిన మనస్సుచే యోగి నిన్ను లోపల ధ్యానించుటచేత
నీయందలి వెలుగును జూచుచున్నాడు. ఈ వెలుగు గొప్పది.

5. త్వయ్యర్పితమనసా త్వాం।

పశ్యం తస్యం తవాకృతితయా నతతం।

భజతేననన్యప్రీత్యా।

సజయత్యరుణాచల త్వయి సుభే మగ్నం॥

॥తా॥ నీయందలిండిన మనస్సుచే సర్వమును నీ యాకారముగ నెప్పడును
చూచుచున్నవాడై, అనన్యమగు భక్తిచేత నిశ్చిన్మందు ధ్యానింపుచున్నావో,
ఓయీ యరుణాచలాడా! పాపపు గుళిశ్వరూపుడగు నీయందు మునిగిపోవాడై
పిదపముఁ జెందుచు నాడు.

శ్రీ మద్రమణ మహర్షే।

దకార్చన మరుణాచలస్య దేవగిరా।

పంచక మార్యాగీతౌ ।

రత్నం త్వదమాపనిషదంహే ॥ .

ఇతి ధైవరాతః

॥తా॥ తేవభావచేఁ జేయుచిన ఆర్యాగీతియంతరి ఈ యథాజాతల
పంచకము ఈపనిషత్సంబంధమైన రత్నము. శ్రీమద్రమణమహర్షియొక్క దశకానము.

ఇతి ధైవరాతుః.

గళంతీ గంఠేయం విమలతరగీతైవ మహతో।
నగాధీశాచ్ఛ్రీ మద్రమణ ముని రూపాజ్ఞనిమతే।
పథోవాణీరూపా ద్గణపతికవేర్భక్తహృదయం।
సముద్రం సంయాతి ప్రబలమలహారిణ్యనుపదం।

0

శ్రీ రమణాయనమః

శ్రీ రమణ గీతా.

ప్రథమోధ్యాయః.

1. మహర్షిం రమణం సత్వా
కార్తికేయం సరాశృతిం |
మతం తస్య ప్రసన్నేన
గ్రంథే నోపనిబధ్యతే ||

మొదటి అధ్యాయము.

|| తా || మహర్షికిఁ జూర్చిన కారురస్వామియగు రమణమహర్షిని సన్మతి, యతని మతమును నిర్మలముగ గ్రంథరూపముగ నొనర్చెదను.

2. ఈశపుత్రశక్తే రామ
భూమినందధరామితే |
ఏకోన త్రింశద్వివసే
ద్వాదశే మాసి శీతలే

|| తా || 1918 క్రీస్తుశకము జనవరి 12 న ఇరువదియొమ్మిదియవ రోజున.

3. ఉపవిష్టేషు సర్వేషు
శిష్యేషు నియతాత్మను |

భగవంత మృషిం సోహా।

మవృచ్ఛం నిర్ణయాస్తయే।

॥తా॥ శకటరగుః కిష్కలు చలించని చిత్తముగలవారై కూర్చుకొని యుండగ
సిద్ధాంతమును దెలుసుకొనునిమిత్తము శగవంతుడగు బుషిని నేనడిగితిని.

ప్రథమః ప్రశ్నః

4. సత్యాసత్యవివేకేన

ముచ్యతే కేన లేన కిం।

ఉతాహూ బంధహానాయ

విద్యతే సాధనాంతరం॥

మొదటి ప్రశ్న.

॥తా॥ ఇది సత్యమిది యాసత్యమని పరామర్శించుటచేతనే ముక్తిని చెందు
చున్నాడా? తేక బంధమునుండి లోమగుటకు వేరగు సాధనమున్నదా?

ద్వితీయః ప్రశ్నః

5. కిమలం శాస్త్రచర్చైవ

జిజ్ఞాసూనాం విముక్తయే।

యథాగురూప దేశంకి

ముపాసనమపేక్షతే॥

రెండవ ప్రశ్న.

॥తా॥ అర్చిను దెలియఁగోడవారికి ముక్తికొఱకు శాస్త్రచర్చయే చాలునా?
గురుపదేశముననుసరించి యేదైన నొక యుపాసనమపేక్షించఁబడునా?

తృతీయః ప్రశ్నః

6. సితప్రజ్ఞః స్థితప్రజ్ఞః
మాత్మానం కింసమర్థయేత్ ।
విదిత్వా పరిపూర్ణత్వం
జ్ఞానస్యోపరతేరుత॥

మాడవ ప్రశ్న.

॥తా॥ సహజస్థితిగలవాఁడు పూర్ణత్వమును తెలుసుకొనియో లేక ప్రాపంచక జ్ఞానముపరమిం చుటవలననో తనను సహజ స్థితి కలవానినిగా నిశ్చయించుకొనగలడా?

చతుర్థః ప్రశ్నః

7. జ్ఞానిసంకేనలింకేన
జ్ఞాతుం శత్యంతి కోవిదాః ।

పంచమః ప్రశ్నః

జ్ఞానాయైవ సమాధికిం
కామాయాప్యత కల్పతే॥

నాలుగవ ప్రశ్న.

॥తా॥ విద్వాంసులేగురుచేత (నొకనిని) జ్ఞానముగలవానినిగ గన్గొనెదరా?

అయిదవ ప్రశ్న.

యోగము జ్ఞానమాత్రసాధనమా? లేక ఊరికట గూడ సాధనమగునా?

షష్ఠః ప్రశ్నః

8. కామేనయోగమభ్యస్య
సితప్రజ్ఞో భవేద్బుధి ।

సకామో ముష్యసాఫల్య

మధిగచ్ఛతివానవా॥

ఆరణ్య ప్రశ్న.

॥తా॥ కోరికనిమిత్తమై యోగమభ్యసించి వృత్తిరోధమాహాత్మ్యముచే
మధ్యకాలమునందు పూర్ణ జ్ఞానస్థితి తటస్థించినయెడల నతనికి పిమ్మట మొదటి
కోరిక ఫలించునా?

9. ఏవం మమ గురుః ప్రశ్నా

నాకర్ణ్య కరుణానిధిః।

అబ్రవీత్సంశయచ్ఛేదీ

రమణో భగవాన్సృషిః॥

॥తా॥ దరహాసముద్రుడును, సంశయముల బోగొట్టువాడును, భగవంతు
డును, గురువునగు రమణమహర్షి యివ్విధముగ పేరడిగిన ప్రశ్నలవిని బదులు
చెప్పెను.

ప్రథమ ప్రశ్ననోత్తరం.

10. మోచయేత్స కలాన్బంధా

నాత్మనిష్ఠైవ కేవలం।

సత్యాసత్య వివేకంతు

ప్రాహుర్వైరాగ్యసాధనం॥

మొదటి ప్రశ్న ఉత్తరము.

॥తా॥ ఆత్మయందలి నిమగ్త యొక్కటియై సకల బంధముల బోగొట్టును.
గుత్త్యమును అసత్యమును విమర్శించి వేరుపఱచి తెలుసుకొనుటను వైరాగ్యమునకు
సాధనమని చెప్పుచున్నాడు.

11. సదాత్మిష్ఠతి గంభీరో
 జ్ఞానీకేవల మాత్మని|
 నాసత్యం చింతయేద్విశ్వం
 నవాస్వస్య తదన్యతాం॥

॥తా॥ జ్ఞాని యాత్మాయందే గంభీరుడై యెప్పుడు నిలకడఁ జెందియుంటు
 న్నాడు. ప్రపంచమును యసత్యమని తలచడు. ప్రపంచము తనకంటె వేఱనియుం
 దలచడు.

ద్వితీయ ప్రశ్నోత్తరం.

12. ననంసిద్ధి ర్విజ్ఞానోః
 కేవలం శాస్త్రచర్చయా|
 ఉపాసనంవినాసిద్ధి
 ర్నైవస్యాదితిన్తయః॥

రెండవ ప్రశ్నోత్తరము.

॥తా॥ ఆత్మనెఱుగ దలచిన వానికి కేవలము శాస్త్రోధనచేత సిద్ధి
 గలుగదు. ఉపాసనలేక సిద్ధి కలుగదని సిద్ధాంతము.

13. అభ్యాసకాలేనహజాం
 సిలింప్రాహురూపాననం|
 సిద్ధిం సిద్ధిరాం యదాగచ్ఛేత్
 సైవజ్ఞానంతదోచ్యతే॥

॥తా॥ అభ్యాసకాలమందలి సహజమగు నిలకడను యుపాసనయని చెప్ప
 చున్నారు. ఆ నిలకడ ఎప్పుడు స్థిరమగు సిద్ధిని పొందునో అప్పుడదియే జ్ఞానమని
 చెప్పబడుచున్నది.

14. విషయానాం పరిత్యజ్య
 స్వస్వభావేన సంస్థితః |
 జ్ఞానజ్వాలా శ్రుతిః ప్రోక్తా
 సహజాస్థితి రాత్ననః ||

॥తా॥ అత్యుక్త విషయముల వదలి జ్ఞానజ్వాలాకారమైన స్వాభావికమగు
 నిత్యమైన సహజస్థితి యనబడుచున్నది.

తృతీయ ప్రశ్న సోత్తరం.

15. నిర్వాస నేనమానేన
 సిరాయాం సహజసితౌ |
 జ్ఞానీజ్ఞానినమాత్మానం
 నిస్సం దేహస్పృశ్యమర్థయేత్ ||

మూడవ ప్రశ్నకుత్తరము.

॥తా॥ వాసనారహితమగు [మనియొక్క భావమగు] మానముచేత
 సహజమగు స్థితి నిరముకాగా జ్ఞాని తనను సందేహములేక జ్ఞానినిగా నిశ్చయించు
 కొనగలడు.

చతుర్థ ప్రశ్న సోత్తరం.

16. సర్వభూత సమత్వేన
 లింగేన జ్ఞానమూహ్యతాం |
 పంచమ ప్రశ్న సోత్తరం.

కామారబ్ధ స్పృమాభిస్తు
 కామం ఫలతి నిశ్చితం ||

(నాలుగవ ప్రశ్న కుత్తరము).

॥తా॥ సర్వ భూతములయందు పక్షపాతములేక మెలగుట యను గుర్తుచేత
(నొకనికి) జ్ఞానమున్నదని యూహించవలయును.

(అయిదవ ప్రశ్న కుత్తరము).

కోరికకై సమాధియొగమభ్యసించిన వానికి నిశ్చయముగా కోరిక
ఫలించున్నది.

షష్ఠ ప్రశ్న స్తోత్రం.

17. కామేన యోగమభ్యస్య
స్థిత ప్రజ్ఞోభవేద్యది।
సకామోముష్య సాఫల్యం
గచ్ఛన్నపినహర్షయేత్ ॥

ఆరవ ప్రశ్న కుత్తరము.

॥తా॥ కోరికఁ బొంద యోగమభ్యసించి మధ్యయందు పూర్ణ జ్ఞానియైన
యెడల మొదటి కోరిక యతనికి ఫలించును, గాని దానిచే నతడు సంతసింపడు.

ఇతి శ్రీరమణ గీతాను బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే
రమణాంతేవాసిनో వాసిష్ఠస్య గణపతే
రుపనిబంధే ప్రథమోధ్యాయః॥

ఇటుల బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునగు శ్రీరమణ గీతల యందు
రమణ శిష్యుఁడును వాసిష్ఠుండునగు గణపతిచేఁ
తేయబడిన గ్రంథమున మొదటి అధ్యాయము.

0

శ్రీ రమణాయనమః

శ్రీ రమణ గీతా.

ద్వితీయోధ్యాయః.

1. ఈశపుత్ర శకేబాణ
భూమినందధరామితే |
చాతుర్మాస్యే జగౌసారం
వంగృప్య భగవాన్ బుషిః ||

రెండవ అధ్యాయము.

||తా|| 1915 క్రీస్తుశకము చాతుర్మాస్యములో సారమును సంగ్రహించి
భగవంతుడగు బుషి యొక్కది స్లోకముచే గీర్తించెను.

2. హృదయ కుహరమధ్యే
కేవలం బ్రహ్మమాత్రం |
హృహమహమితి సాక్షా
దాత్మరూపేణ భాతి ||
హృదివిశ మనసాన్వం
చిన్వతా మజ్జతావా |
పవనచలన రోధా
దాత్మనిష్ఠో భవత్వం ||'

॥తా॥ హృదయమును గుహయొక్క మధ్యమున కేకలము బ్రహ్మమే
 “నేను నేన”ని ప్రతిభిక్షుముగ యాత్మరూపముగ ప్రకాశింపుచున్నది. కదా!
 ఆత్మను గురించి వెదకుచున్న లేక ముఖగుచున్న మనస్సుచే హృదయమున
 బ్రవేశింపుము; లేక ప్రాణవృత్తి నిరోధమువలన నీవాత్మయందు నిలకడఁ గలవాఁ
 డవు గమ్ము.

3. శ్లోకం భగవతోవక్తా
 స్మహాస్తేరిమముద్గతం
 శ్రుత్యంతసారంయోవేద
 సంశయోనాస్య జాతుచిత్ ॥

॥తా॥ భగవంతుడగు రమణియుషి ముఖమునుండి బయలుపెడలిన వేదాంత
 సారభూతమగు నీశ్లోకము నెవడు తెలుసుకొనునో యతనికెప్పుడును సంశయము
 గలుగదు.

4. అత్రశ్లోకేభగవతా
 పూర్వాద్ధే సానమీరితం
 శారీరకస్యదృశ్యేస్మిన్
 శరీరేపాంచభౌతికే ॥

॥తా॥ దృశ్యమగునదియు పంచభూతములచే నేర్పడిన ఈశరీరమునాశ్ర
 యించిన యాత్మయొక్క స్థానమును భగవంతుడీశ్లోకమున పూర్వార్థమందు
 (హృదయపురమధ్యమని) విచించెను.

5. తత్రైవలక్షణం చోక్తం
 ద్వైత మిశాచవారితం
 ఉక్తంచాప్యపరోక్షత్వం
 నానాలింగ నిబర్హణం ॥

॥తా॥ ఆ పూర్వార్థమునందే లక్షణమును వచించెను. జీవేశ్వర భేదమును బోగొట్టెను. అనేక చిన్నములనుండి దొరిగినదగు ప్రత్యక్షభాషమును వచింపెను.

6. ఉపదేశోద్విప్రీయాధే
 శిష్యాభ్యాసకృతేకృతః।
 త్రేగాభిన్నేనమాదేణ
 తత్వాదైక్యం సమీయుమా॥

॥తా॥ ద్విప్రీయార్థమందు మూడు విధములుగ భేదమును జెప్పబడినది. తత్వమువలన ఏకత్వము నొందిన మార్గముచే శిష్యులకభ్యాసమగుటకై మునుపటి మొనర్చెను.

7. ఉపాయోమార్గశాభిఖ్యః
 ప్రకృతుస్సం ప్రకృతితః।
 ద్విప్రీయో మన్వనాభిఖ్యః
 ప్రాణాదైక్యం సమీయుకః॥

॥తా॥ ఆర్యమరెడకుటయు, గూర్క యంటే ముఖమగుటయు, ప్రాణమును స్థిరపఱచుటయు ఆర్యుని కన్గొనుటకియోగము యుపాయములుపడేవిరచబడెను.

ఇతి శ్రీరమణగీతాసు బ్రహ్మనిద్రాయాం
 యోగశాస్త్రీ ఏమం తేవాసిన్
 వాస్త్విన్య గణపతే రుపనిబంధే
 ద్విప్రీయోధ్యాయః

ఇటుల బ్రహ్మనిద్రయు యోగశాస్త్రమునగు
 శ్రీరమణ గీతల యందు రమణ శిష్యుడును
 వాస్త్వినుడునగు గణపతిచే జేయబడిన
 గ్రంథమున రెండవ అధ్యాయము

శ్రీ రమణాయనమః

శ్రీ ర మ ణ గీ తా.

తృతీయోధ్యాయః.

1. దైవరాతస్యసంవాద
మాచార్య రమణస్యచ!
నిబధ్నిమస్త్రుతియేస్మిన్
అభ్యాయేవిదుషాంముదే॥

॥తా॥ దైవరాతునికిని యాచార్యుడగు రమణునికిని జరిగిన సంవాదమును ఈ మూడవ యధ్యాయమున విద్వాంసులు సంతసించుటకై చెప్పుచున్నారము.

దైవరాత ఉవాచ.

2. కింకర్తవ్యంమనుష్యస్య
ప్రధానమిహసంస్మృతౌ!
ఏకంనిర్ధార్యభగవాన్
తస్మైవ్యాఖ్యాతుమర్హతి॥

దైవరాతుని వాక్యము.

॥తా॥ మనుష్యునకీసంసారమున ముఖ్యముగ జేయదగిన కార్యమెద్దియో, ఓ భగవంతుడా! నాకు విస్తరించి చెప్పుము.

భగవానువాచ.

3. స్వస్యస్వరూపం విజ్ఞేయం
ప్రధానం మహాదిచ్ఛతా।
ప్రతిష్ఠాయత్ర సర్వేషాం
ఫలానాముతకర్మణాం॥

భగవంతుని వాక్యము.

॥తా॥ గొప్పతనము నిచ్చించు వానిచే యెచ్చట సకలములైన ఫలములును కర్మములును గాపురమందునో యాతనదగు యాత్మరూపము ప్రధానవిజ్ఞేయము.

దైవరాత ఉవాచ.

4. స్వస్యస్వరూపవిజ్ఞానే
సాధనంకింపమానతః।
స్థిత్యేత్థేన ప్రయత్నేన
ప్రత్యక్షుప్తిః మహీయసీ॥

దైవరాతని వాక్యము.

॥తా॥ సంగ్రహముగా తిన్నుతాదెలికినా సాధనమెద్ది? ఏప్రయత్నముచే మిగుల గొప్పదగు ప్రత్యక్షుప్తి (తన్నుదా చూచుట) లభించును.

భగవానువాచ.

5. విషయేభ్యః పరావృత్య
వృత్తిస్సర్వాః ప్రయత్నతః।
విమర్శే కేవలంతిష్ఠే
దచ లేనిరుపాధికే॥

భగవంతుని వాక్యము

॥తా॥ ప్రయత్నిముచే సర్వములగు వ్యాపారములను విషయములగు భోగములనుండి మరలించి (ఆనన తొలగించి) చలించనిదియు విషయము లేనిదియునగు కేవల విమర్శయందే నిలకడ జెంది యుండవలయును.

6. స్వస్యస్వరూపవిజ్ఞానే
సాధనం తత్సమాసతః।
స్థిత్యేతే నైవయత్నేన
ప్రత్యగ్భూమి హేయసీ॥

॥తా॥ తనయొక్క స్వరూపమునుఁ దెలిసికొనుటకు మున్ను జేక్కొనఁబడినదియొ సంగ్రహముగ సాధనము. ఆ ప్రయత్నముచేతనే మిగుల గొప్పవగు ప్రత్యక్షస్థి స్థిరమౌచున్నది. [ఆననగా, తన (ఆత్మ) బి బమును (ఆత్మయగు) తాను చూచుట కలుగుచున్నది].

దైవరాత ఉవాచ.

7. యావత్స్థిర్భవేన్నత్రాణం
యోగస్యమునిసంజర।
తావంతంనియమాఃకాలం
కింయత్పముపకుర్వతే॥

దైవరాతుని వాక్యము

॥తా॥ ఓ మునిశ్రేష్ఠుడా! యెంతకాలములోగ మనుష్యులకు యోగసిద్ధి కలుగునో యంతకాలమువఱకు యా యోగ ప్రయత్నమునకు నియమములుపకార మొనర్చుచున్నవా?

భగవానువాచ.

8. ప్రయత్నముపకుర్వంతి
నియమాయుంజతాంసతాం
సిద్ధానాంకృతకృత్యానాం
గలంతినియమాస్వయం॥

భగవంతుని వాక్యము.

॥తా॥ యోగమభ్యసింపుచున్న సత్పురుషులయొక్క యోగప్రయత్నమునకు నియమములు తోడ్పడుచున్నవి; పట్టుదలను సాధించిన, సిద్ధులనుండి నియమములు కలుగుతటనె తొలగిచుచున్నవి.

దైవరాత ఉవాచ.

9. కేన లేనవిను ర్చేన
స్థిరేణ నిరుపాధినా
యథాసిద్ధిస్తథామంత్రైః
జవైస్సిద్ధిర్భవేన్నతా॥

దైవరాతుని వాక్యము.

॥తా॥ ఉపాధిరహితమగు స్థిరమైన కేవల విమర్శచే సిద్ధి కలిగియు మంత్రజపములచే సిద్ధి కలుగునా? లేదా?

భగవానువాచ.

10. అచంచలేనమనసా
మంత్రైర్జపైర్నిరంతరం॥

సిద్ధిస్సాత్ శ్రద్ధానానాం

జప్తేన ప్రణవేనవా॥

భగవంతుని వాక్యము.

॥తా॥ అచంచలమగు మనస్సుచే నెడతెగక జపించిన మంత్రముచేనైనను ప్రణవజపముచేనైనను, శ్రద్ధగలవారికి సిద్ధి యొదవును.

11. వృత్తిర్జపేనమంత్రాణాం

శుద్ధస్య ప్రణవస్యవా।

విషయేభ్యఃపరావృత్తా

స్వస్వరూపాత్మికాభవేత్ ॥

॥తా॥ మంత్రముయొక్కగాని శుద్ధప్రణవముయొక్కగాని జపముచే విషయములనుంచి తొలగిన వ్యాపారము తనయొక్క యాత్మరూపముతో నైక్యము జేందినదగును.

12. ఈశపుత్ర శః

భూమినందధరామితే।

సప్తమే సప్తమేసోయం

సంవాదో భవదద్యుతః॥

॥తా॥ 1917 క్రీస్తుశకము జ్యూలై యేడవ తేదీని యీ అద్భుత సంవాదము జరిగెను.

ఇతి శ్రీరమణగీతాసు బ్రహ్మవిద్యాయాం
 యోగశాస్త్రే రమణాంతేవాసిలో
 వాసిష్ఠస్య గణపత్య రుపనిబంధే
 తృతీయోధ్యాయః

ఇటుల బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునగు
 శ్రీరమణగీతలయందు రమణశిష్యుడును
 వాసిష్ఠుండునగు గణపతిచే జేయబడిన
 గ్రంథమున మూడవ అధ్యాయము.

0

శ్రీ నమశ్చాయనమః

చతుర్థోధ్యాయః.

ప్రథమః ప్రశ్నః.

1. అహంబ్రహ్మసీలి వృత్తిః

కింజ్ఞానం మునికుంజరః।

ఉతబ్రహ్మహమితిః

ధీరసాం సర్వమిన్యత॥

నాటగవ అగ్రాయము.

మొదటి ప్రశ్న.

॥తా॥ మునిశ్రేష్ఠుడా! “నేను బ్రహ్మచరుడను” అను పృతి
జ్ఞానమా? లేక “బ్రహ్మము నేను” యను బుద్ధి జ్ఞానమా? “నేను సర్వము” అను
బుద్ధియా?

2. అథవాసకలంచైతత్

బ్రహ్మేతిజ్ఞానమచ్యతే।

అస్మాత్ పృత్తిచరుష్కాద్వా

కిన్మజ్ఞానం విలక్షణం॥

• ||తా|| మఱియు “ఈ సర్వప్రపంచమును బ్రహ్మ”మనునది జ్ఞానమా? ఈ నాలుగు వృత్తులకంటె విఠితుణమగునదియే జ్ఞానమా?

అస్యోత్తరం.

3. ఇమంమమగురుఃప్రశ్న
మంతేవాసినఆదరాత్ |
ఆకర్ణ్యరమణోవాక్య
మువాచభగవాన్కునిః ||

ఉత్తరము.

||తా|| శిష్యుడగు నాయొక్క ఈ ప్రశ్న నాదరముచే విని భగవంతుడును గురువునగు రమణయుషి ప్రత్యుత్తరమును వచించెను.

4. వృత్తయోభావనా ఏవ
సర్వావతానసంశయః |
స్వరూపావస్థితీంశుద్ధాం
జ్ఞానమాహుర్మనీసి.ణః ||

||తా|| ఈ సకలమాలగు వృత్తులు తలంపులేను. సంశయములేదు. విత్వాం మలు పరిశుద్ధమగు యాత్మరూపమునందలి నిలకడను జ్ఞానమని చెప్పచున్నారు.

ద్వితీయఃప్రశ్నః

5. గురోర్వచస్తదాకర్ణ్య
సంశయచ్ఛేదకారకం |
అపృచ్ఛంపున రేవాహ
మన్యంసంశయముద్గతం ||

రెండవ ప్రశ్న.

॥తా॥ సంశయమును బోగొట్టు గురువుయొక్క యామాటను విని తిలుగ జేయుగు సంశయమును గురించి యడిగితిని.

6. వృత్తివ్యాప్యంభవేద్భహ్న
సవానాథతపస్వినాం
ఇమం మేహృదిసంజాతం
సంశయంచేత్తుమ్మర్హసి॥

॥తా॥ తపస్యులయొక్క పతివగు ఓ ఋషీ! వృత్తిచే బ్రహ్మ వ్యాపింప బడునా కాదా? నాయొక్క హృదయమునఁ గలిగిన ఈ సంశయమునఁ బోగొట్టు నర్హుడగుచున్నావు.

అసోత్తరం.

7. తమిమంప్రశ్నమాకర్ణ్య
మిత్రమంఘ్రిజపాంఘుషిః
అభిషిచ్యకటాక్షేణ
మామిదంవాక్యమబ్రవీత్ ॥

ఉత్తరము.

॥తా॥ ఈ ప్రశ్న వినితనయొక్క పాద సేవకులకు మిత్రమగు నన్ను శ్రేగంట జూచి, ఋషి పలికెను.

8. స్వాత్మభూతంయదిబ్రహ్మ
జ్ఞాతుంవృత్తిఃప్రవర్తతే
స్వాత్మాకారాతదాభూత్వా
నప్పథకోప్రతితిష్ఠతి॥

॥తా॥ వృత్తి తనయొక్క యాత్మయైన బ్రహ్మను తెలుసుకొనుటకు మెలగుచున్నట్టయెనా యప్పుడు ఆయాత్మతో నైక్యమునుఁ జెందినదై యాత్మకంటె వేఱుగ నుండదు.

9. అయంప్రాగుక్తవవాజ్ఞే
సప్తమే త్వేకవింశకే।
అభవన్నామితగ్రంథః
సంవాదోరోమహర్షణః॥

॥తా॥ ఈ చిన్నదగు మాగంధీర సంవాదము 1917 జ్యూలై యిరుది యొకటియవ తేదీని జరిగెను.

ఇతి శ్రీరమణగీతాను బ్రహ్మవిద్యాయాం
యోగశాస్త్రే రమణాంతేవాసినో
వాసిష్ఠస్య గణపతే రుపనిబంధే
చతుర్థోధ్యాయః

ఇటుల బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునగు
శ్రీరమణగీతలయందు రమణశిష్యుడును
వాసిష్ఠుండునగు గణపతిచేఁ జేయబడిన
గ్రంథమున నాలుగవ అధ్యాయము

శ్రీ రమణాయనమః.

శ్రీ ర మ ణ గీ తా.

సత్యమోఢ్యాయః.

1. ప్రాగు క్షేప్తేషు మేమాసి

నవమేదివసేనిశి।

ఉపన్యసితవాక్సమ్య

గుద్దిశ్యహృదయంమునిః॥

అయిదసత్యధ్యాయః.

॥తా॥ మున్ను బేర్కొనబడిన వత్సరమున ఎనిమిదవ నెలయందు తొమ్మిదవ
దినమున రాత్రి ఋషి హృదయమును గురించి యుపన్యసించెను.

2. నిర్గచ్ఛంతియతస్సర్వా

వృత్తయోదేహఘారిణాం।

హృదయంతత్సమాఖ్యాతం

భావనాకృతివర్ణనం॥

॥తా॥ దేహధారులకు సకలములగు వ్యాపారము లెచ్చటనుంచి బయలుఁ
వెడలుచున్నవో అదియే హృదయమనబడును. అకారపణనము కేవల భావన.

3. అహంవృత్తిస్సమస్తానాం
 వృత్తీనాంమూలముచ్యతే।
 నిర్లచ్చతియతోహంధీః
 హృదయంతత్సమాసతః॥

॥తా॥ సకలవృత్తులకు “నేన”ను వృత్తి మూలమని చెప్పబడుచున్నది.
 “నేన”ను బుద్ధి ఎచ్చటనుండి బయలుపడెడుచున్నదో యదియే హృదయము.

4. హృదయస్యయదిస్థానం
 భవేచ్ఛక్రమనిహతం।
 మూలాధారంసమారభ్య
 యోగస్యోపక్రమఃకుతః॥

॥తా॥ హృదయమనఃనాహరిచక్రమే స్థానమైనయెడల మూలాధారము
 నుండి యోగారంభమెట్లు సిద్ధించును?

5. అన్యగోపతతోరక్త
 పిండోఽన్యదయముచ్యతే।
 అయంహృదితివృత్త్యాత
 గాత్మనోహంపమీశితం॥

॥తా॥ ఆ రక్తపిండముకంటె హృదయము వేరుగునదియే. హృత్ +
 అయం=హృదయం. అను పదవిభాగముచే ఆత్మరూపము హృదయమని చెప్ప
 బడుచున్నది.

6. తస్యదక్షిణతోధామ
 హృత్పీఠేనైవవామతః।

తస్మాత్ ప్రవహతిజ్యోతిః
సహస్రారంసుషుమ్నయా॥

॥తా॥ హృత్ఫలకమునందు హృదయము కుడి వైపుననున్నది. ఎడమ వైపున
కాదు. ఆ హృదయస్థానమునుండి సుషుమ్నానాడియొక్క మార్గముగ జ్యోతిస్సు
(నెలుతురు) సహస్రారమునకు ప్రవహింపుచున్నది.

7. సర్వందేహంసహస్రారా
త్తదాలోకానుభూతయః।
తాఃప్రప్తశ్శక్తివిభేదేన
సంసారీమనుజోభవేత్ ॥

॥తా॥ ఆ జ్యోతిస్సు సహస్రారమునుంచి దేహమునందంతయు (నాడుల
ద్వారా) ప్రసరింపుచున్నది. [అనగా యా జ్యోతి దశేంద్రియములద్వారా వెలి
ప్రవాహము గలదగుచున్నది]. ఆవృడు లోకానుభవములు కలుగుచున్నవి.
మనుష్యుడాలోకానుభవములను యాత్మప్రకాశముకంటె వేఱనితలచెనా సంసార
మునం జిక్కికొనును.

8. ఆత్మస్థస్యసహస్రారం
శుద్ధంజ్యోతిర్నయంభవేత్ ।
తత్రజీవేన్నసంకలోప
యదిసాన్నిధ్యతఃపతేత్ ॥

॥తా॥ ఆత్మయందు నిలకడ జేందిన వానియొక్క సహస్రారము శుద్ధమై
జ్యోతిస్వరూపమగును. సాన్నిధ్యబలమువల్ల దానియందు పడిన సంకల్పముజీవించదు.

9. విజ్ఞాయమాన విషయం
సన్నికర్షేణయద్యపి।

సభవేద్యోగభంగాయం

భేదస్యాగ్రహణేమనః॥

॥తా॥ మనస్సు సాన్నిధ్యముచే లోక విషయములఁ దెలిసికొనుచున్నను భేదమును గ్రహింపనప్పుడు యోగమునకు భంగము కలుగదు.

10. గృహ్లాతోష్ఠిస్థితైకాధీ
స్సహజాస్థితీరుచ్యతే।
నిర్వికల్పస్సమాధిస్తు
విషయాసన్నిధౌభవేత్ ॥

॥తా॥ విషయములను గ్రహించునపుడుకూడ స్థిరమైన ఏకాకారబుద్ధినహజ స్థితి యని చెప్పబడుచున్నది. విషయములను గ్రహింపనపుడు నిర్వికల్ప సమాధి గలుగును.

11. అండంవపుషినిశ్శేషం
నిశ్శేషంహృదయేవపుః।
తస్మాదండస్యసర్వస్య
హృదయంరూపసంగ్రహః॥

॥తా॥ శరీరమున మిగత తేనిదిగ యండముండును. హృదయమున శరీరము మిగతలేక యుండును. అందువలన సర్వమగు యండముయొక్క రూపసంగ్రహము హృదయము.

12. భువనంమనస్యోనాన్య
దస్యన్నహృదయాన్మనః।

అశేషాహృదయేతస్మా

త్కథాపఠినమాప్యతే॥

॥తా॥ భువనం మనస్సుకంటె వేఱైనది గాదు. మనస్సు హృదయమున కంటె వేఱగునది గాదు. అందులన హృదయమున సర్వప్రపంచకథయు ముగింప బడుచున్నది.

13. కీర్త్యతేహృదయంపిండే
యథాండేభానుమండలం॥
మనస్సహస్రారగతం
బింబంచాంద్రమనయథా॥

॥తా॥ బ్రహ్మాండమున సూర్యచుండలమువలె, పిండాండమున హృదయాండ మున్నది. అండమున చంద్రబింబమువలె పిండమున సహస్రారగతంబగు మనం బున్నది.

14. యథాదదాతితపనః
తేజఃకైరవబంధనే॥
ఇదంనితరతిజ్యోతిః
హృదయంమనసేతథా॥

॥తా॥ తేజస్సును చంద్రునికి సూర్యుడిచ్చినట్లు, హృదయము మనస్సునకు వెలుతురు నిచ్చుచున్నది.

15. హృద్యసన్నిహితోమర్త్యః
మనఃకేవలమీక్షతే॥
అసన్నికర్షేసూర్యస్య
రాత్రౌచంద్రే యథామహః

॥తా॥ సూర్యునియొక్క పరోక్షమున రాత్రికాలమున చంద్రునియొందలి
తేజస్సునువలె, హృదయముయొక్క పరోక్షమున మనుజుఁడు మనస్సును మాత్రము
చూచుచున్నాడు.

16. అపశ్యక్ తేజసోమూలం

స్వరూపంసత్యమాత్మనః।

మనసాచప్యథకృత్యక్

భావానశ్యతిపామరః।

“ప్రభామ్యతి”-అనిపాతాంతరము.

॥తా॥ తేజస్సునకు మూలమును సత్యమునకు గూర్తయొక్క స్వరూపమును
కన్గొనినవాడై భావములను నేలుగా మనస్సుచే చూచుచూ పామరుఁడు నశించు
చున్నాడు. (లేక భ్రమించుచున్నాడు).

17. హృదిసన్నిహితోజ్ఞానీ

లీనంహృదయతేజసి।

ఈక్షతేమానసం తేజః

దివాభానావ్వివైందవం॥

॥తా॥ జ్ఞానియగువాఁడు హృదయసన్నిధావమున మెలగుచున్నవాడై
హృదయతేజస్సునందిమిడియున్న మానసంబును తేజంబును పగలు సూర్యునియందలి
మిడియున్న చంద్రుని తేజమును వలె కన్గొనుచున్నాడు.

18. ప్రజ్ఞానస్యప్రయోక్తారః

వాచ్యమగ్రంమనోవిదుః।

అగ్రంతులక్ష్మ్యంహృదయం

హృదయాన్నాపరఃపరః॥

“ప్రవేత్తారః”-అనిపాఠాంతరము.

॥తా॥ ప్రయోక్తలు (విద్వాంసులు) మనస్సును జ్ఞానమునద వాచ్యార్థమని వచింపుచున్నారు. హృదయమును లక్ష్యార్థమని చెప్పుచున్నారు. హృదయమున కంటె ఈశ్వరుడు వేఱులేదు.

19. దృగ్దృశ్యభేదధీరేషా
మససిప్రతితిష్ఠతి।
హృదయేవర్తమానానాం
దృగ్దృశ్యేనైకతాంప్రజేత్ ॥

“శ్యంచై”-ఇతిపాఠాంతరము.

॥తా॥ చూచునది చూడవగినదను భేదబుద్ధి మనస్సునందున్నది. హృదయమున (అత్మయును) మెలగుచున్నవారికి దృష్టశ్యములందు అయిక్యముగలుగును.

20. మూర్ఖానిద్రాతిసంతోష
శోకావేశభయాదిభిః।
నిమిత్తైరాహతావృత్తిః
స్వస్థానంహృదయంప్రజేత్ ॥

॥తా॥ మూర్ఖు నిద్ర గొప్ప సంతోషము దుఃఖము ఆవేశము భయము మున్నగు నిమిత్తములచే గొట్టబడినదగు వృత్తి తన తావగు హృదయమునఁ జేరును

21. తదానజ్ఞాయతేప్రాప్తిః
హృదయస్యశరీరిణా।
విజ్ఞాయతేసమాధాతు
నామభేదోనిమిత్తతః ॥

॥తా॥ ఆ సమయమున శరీరులకు హృదయముయొక్క సంబంధముఁ దెలియదు. సమాధియందైతేను దెలియుచున్నది. నామభేదము నిమిత్తభేదముచే గలిగినది.

[ఈ కారణంబున మూర్ఖులొకపాటి గుణంబులచే గొట్టువడిన మనసు గలవాని కెద్దియు దోచుటలేదు. మనసు హృదయమున రెండు విధములుగ లీనమగును. మొదటిది రాగాది గుణంబులచేఁ గొట్టువడుట. మనస్సు ధ్యానసమాధి ననుసరించుటచేత. ఇది యాత్మజ్ఞానవృత్తి].

ఇతి శ్రీరమణగీతాను బ్రహ్మవిద్యాయాం
యోగశాస్త్రే రమణాంతేవాసి నో వా
సిష్ఠస్య గణపతే రుపనిబంధే
పంచమోధ్యాయః

ఇటుల బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునగు
శ్రీరమణగీతలయందు రమణిష్యుడును
వాసిష్ఠుండునగు గణపతిచేఁ జేయబడిన
గ్రంథమున అయిదవ అధ్యాయము.

0

శ్రీ రమణాయనమః

శ్రీ రమణ గీతా.

షష్ఠాధ్యాయః.

1. నిరూప్యహృదయస్యైవం
తత్త్వంతత్త్వవిదాంవః |
మనసోనిగ్రహపాయ
మవదద్రమణోమనః ||

ఆరవ అధ్యాయము.

॥తా॥ హృదయముయొక్క తత్త్వమునిట్లు నిరూపించి తత్త్వవేత్తలలో గొప్ప వాడగు రమణయుగ్మ మనస్సును నిగ్రహించు యుపాయమును వచించెను.

2. నిత్యవృత్తిమతాన్యథాణాం
విషయానక్తచేతసాం |
వాసనానాం బలియస్త్య
స్మనోదుర్నిగ్రహంభవేత్ ||

॥తా॥ విషయములందానక్తమగు చిత్తము గలవాడును ఎడతెగని వ్యాపారము గలవారైన మనుజులయొక్క మనస్సు దుర్వాసనలతో బలిష్ఠమగుటవలన అది విముక్తమగుట కలవిగానిదిగ యుండును.

3. చపలంతన్నిగృహ్ణాయా
 త్రాణరోధేనమానవః |
 పాశబద్ధోయథాజంతు
 స్తదాచేతోనచేష్టతే ||

॥తా॥ చలంబగు ప్రాణవాయువు నడ్డగించి చంచలంబగు ఆ మానసంబును
 లోబఱచుకొనవలయును. అప్పుడు త్రాటిచే గట్టిన పశువువలె మనస్సు చలించదు.

4. ప్రాణరోధేనవృత్తీనాం
 నిరోధస్సాధితోభవేత్ ||
 వృత్తిరోధేనవృత్తీనాం
 జన్మస్థానే స్థితోభవేత్ ||

॥తా॥ చలంబగు ప్రాణమును యడ్డగించుటచే వృత్తుల నడ్డగింపకచ్చును.
 వృత్తుల నడ్డగించుటచే యావృత్తులు బుట్టిన తాపగు, హృదయమున నితకడ జెందిన
 వాడగును.

5. ప్రాణరోధశ్చమనసా
 ప్రాణస్యప్రత్యవేక్షణః |
 కుంభకంసిన్ధ్యతిహ్యేవం
 సతతప్రత్యవేక్షణాత్ ||

॥తా॥ మనస్సుచే ప్రాణరూపమగు వాయువు నెదురుచూచుటయే ప్రాణ
 రోధము. ఇటుల యెడతెగక ప్రాణవాయువును ఎదురుచూచుటచే కుంభకము
 గలుగుచున్నది.

6. యేషాంనై తేనవిధినా
 శక్తిఃకుంభక సాధనే।
 సాఠయోగవిధానేన
 తేషాంకుంభకమిష్యతే॥

॥తా॥ ఎవ్వరికివీధముగ కుంభకమును సాధించుటకు శక్తి చాలదో వారికి
 సాఠయోగము ననుసరించినయెడల కుంభక మేర్పడును.

7. ఏకదా రేచకంకుర్యాత్
 కుర్యాత్పూరకమేకదా।
 కుంభకంతుచతుర్వారం
 నాడీశుద్ధిర్భవేత్తతః॥

॥తా॥ గాలిని ఒకతూరిపూరించి (నిండించి) యొక తూరి శీచించి (విడిచి)
 నాలుగు తూరులు కుంభించ (చేర్చ) వలయును. ఇందుచే నాడీశుద్ధి గలుగును.
 [అనగా, గాయత్రిమంత్రమునొకతూరి యుచ్ఛశ్రించగల కాలపరిమితిని యొక మాత్రగ
 నుంచుకొనవలయును. ఇటుల వాయువుయొక్క పూరకమునొక మాత్రకాలమును,
 కుంభకమునకు నాలుగుమాత్రల కాలమును, రేచకమునకు నొక మాత్రకాలమును
 యుపయోగింపవలయును].

8. ప్రాణోనాడీషుశుద్ధాసు
 నిశుద్ధఃక్రమశోభవేత్।
 ప్రాణస్యసర్వధారోధ
 శుద్ధంకుంభకముచ్యతే॥

॥తా॥ శాచులు శుద్ధములాయెనా క్రమముగ ప్రాణవాయువు నడ్డగింప
 వచ్చును. అన్ని విధముల ప్రాణవాయువు నడ్డగింపటను శుద్ధమగు కుంభకమని
 చెప్పవచ్చును.

9. త్యాగం దేహత్మభావస్య
 రేచకంజ్ఞానినఃపరే।
 పూరకంమార్గణంస్వస్య
 కుంభశంసహజస్థితిం॥

॥తా॥ కొందరు జ్ఞానులు దేహమే యాత్మయను భావమును వదలుటను రేచకమనియు, తన్ను దావెదకొనుటను పూరకమనియు, తనయొక్క సహజమగు నిలకడను కుంభకమనియు పచింపుచున్నారు.

10. జపనవాఘమంత్రాణాం
 మనసోనిగ్రహియాభవేత్ ।
 మానసేనతదామంత్రః
 ప్రాణేనైవైకతాంవ్రజేత్ ॥

॥తా॥ ప్రణవజపము నామజపము మంత్రజపములచే మనస్సుయొక్క నిలకడ గలుగును. అప్పుడు మనస్సుతో మంత్రప్రాణములైక్యముఁ జెందును.

11. మంత్రాక్షరాణాంప్రాణేన
 సాయుజ్యంధ్యానముచ్యతే।
 సహజస్థితయేధ్యానం
 దృఢభూమివ్రకల్పతే।

॥తా॥ ప్రాణముతో మంత్రాక్షరములు అయిక్యముఁ జెందుటయే ధ్యానము. దృఢధ్యానమే సహజస్థితిని గలుగజేయును.

12. సహవాసేనమహతాం
 సతామారూఢచేతసాం।

క్రియమాణేనవానిత్యం

స్థానేలీనంమనోభవేత్ ॥

॥తా॥ ఆత్మచే నాలోహింపబడిన చిత్తముఁ గలవారును సత్పురుషులు
నైఁ మహాత్ములలో సహవాసమొనర్చుచున్న యెడల మనస్సు ఆత్మయొక్క నిలకడ
యందైక్యముఁ జెందిన వాడగును.

ఇతి శ్రీరమణగీతాను బ్రహ్మవిద్యాయాం

యోగశాస్త్రే) రమణాంతేవాసిनో

వాసిష్ఠస్య గణపతే రుపనిబంధే

షష్ఠోధ్యాయః.

ఇముల బ్రహ్మపిద్యము యోగశాస్త్రమునగు

శ్రీరమణగీతలయందు రమణిహ్యును

వాసిష్ఠుండునగు గణపతిచేఁ జేయబడిన

గ్రంథమున ఆరవ అధ్యాయము.

0

శ్రీ రమణాయనమః

శ్రీ రమణ గీతా.

సప్తమోధ్యాయః.

1. భారద్వాజస్యవైకాశ్ఠే
రాచార్యరమణస్యచ |
అధ్యాయేకథ్యశేత్రేష్ఠ
స్సంవాదశ్చపానప్తమే ||

ఏడవ అధ్యాయము.

|| తా || భరద్వాజగోత్రోద్భవుడగు కాశ్ఠీయొక్కయు యాచార్యుడగు
రమణనియొక్కయు సంవాద మి న ప్రమాధ్యాయమునఁ జెప్పఁబడినాము.

కాశ్ఠీరువాచ.

2. రూపమాత్మవిచారస్య
కిన్నుకింవాప్రయోజనం |
అభ్యాదాత్మవిచారేణ
ఫలంభూయోస్యతోస్తివా ||

కారివాక్యము.

॥తా॥ ఆత్మవిచారముయొక్కరూపమేలాటిది? దీని ప్రయోజనమేమి?
ఆత్మవిచారముచేఁ గలుగు ఫలముకంటె నధిక ఫలము మరియొకదానిచేఁ గలుగు
చున్నదా?

భగవానువాచ.

3. సర్వాసామప్తిప్తీనాం
సమప్తిర్యాసమీరితా।
అహంవృత్తేరముష్యాస్తు
జన్మస్థానంవిమృశ్యతాం॥

భగవంతుని వాక్యము.

॥తా॥ దేనిని సకలములగు వృత్తులయొక్క చేరిక యని చెప్పవచ్చునో
ఈ “నేన”ను వృత్తియొక్క తట్టిన తావును విమర్శించవలయును.

4. ఏషఆత్మవిచారస్సౌత్
నశాస్త్రపరిశీలనం।
అహంకారోవిలీనస్సౌత్
మూలస్థానగవేషణే॥

॥తా॥ ఇటుల విచారించుటయే ఆత్మవిచారము. శాస్త్రపరిశీలనమాత్రే
మాత్రవిచారముకాదు. వృత్తియొక్క జన్మస్థానము వెదకి కన్గొనిన యహంకార
మడగును.

5. ఆత్మభాసస్త్వహంకార
స్వయదాసంప్రలీయతే।

ఆత్మాసత్యోభితఃపూర్ణః
కేవలఃపరిశిష్యతే॥

॥తా॥ ఆత్మభాసమగు యహంకారము యెక్కుడు యాత్మయందడగునో
యప్పుడు సత్యస్వరూపమగు యాత్మ యొక్కటియై అంతట నిండినదై మిగులును.

6. సర్వక్లేశనివృత్తిస్సాస్యత్
ఫలమాత్యేవిచారతః।
ఫలానామవధిస్సోమ
మస్తినేతోధికంఫలం॥

॥తా॥ ఆత్మవిచారముచేసగు ప్రయోజనము శక్తి కష్టములు రసకంట
కుండుటయే. ఇంతకంటె నతిశయించిన ఫలములేదు.

7. అద్భుతాస్సిద్ధయస్సాధ్యాః
ఉపాయాంతరతత్త్వయాః।
తాఃప్రాప్తోసిభవత్యంతే
విచారేణైవనిర్వృతః॥

॥తా॥ ఇతరోపాయములచే సాధింపదగిన సిద్ధులన్నియుఁ బొందియు
యాత్మవిచారముచేతనే కడపట ముక్తిని చెందుచున్నాడు.

కార్మిరువాచ.

8. ఏతస్యాత్మవిచారస్య
ప్రాహుఃకమధికారిణం।
అధికారస్యసంపత్తిః॥
కింజ్ఞాతుంశక్యతేస్వయం॥

కారీ యొక్క వాక్యము.

॥తా॥ ఈ యాత్మవిచారమునకెవనిని యధికారియని చెప్పచున్నారు?
కానుగ అధికారసంపదను దెలిసికొనుటకు సాధ్యమగునా?

భగవానువాచ.

9. ఉపాపనాదిభిశ్చుద్ధం
ప్రాగ్జన్మసుకృతేనవా।
దృష్టదోషమనోయస్య
శరీరేపిషయేషుచ॥

భగవంతునివాక్యము.

॥తా॥ ఉపాసనమున్నగువానిచేసిన లేక పూర్వజన్మ కుకృతముచేసినను
బరిశుద్ధమగు యెవనియొక్క మనస్సు శరీరమందలి ఇంద్రియ విషయములందలి దోష
ములఁ గన్గొనుచున్నదో,

10. మనసాచరతోయస్య
విషయేష్వరుచిర్భ్రశం।
దేహేచానిత్యతాబుద్ధి
స్తంప్రహురధికారిణం॥

॥తా॥ మనస్సుచే చరింపుచున్న యెవనికి మిగుల విషయములయందభిలాష
తమియు, దేహమునందశాశ్వతబుద్ధియుఁ గలుగుచున్నదో వానినధికారిఁ గెప్పు
చున్నాడు.

11. దేహేనశ్వరతాబుద్ధే
వైరాగ్యాద్విషయేషుచ।

ఏతాభ్యామేవలింగాభ్యాం

జ్ఞేయాస్వస్యాధికారితాః॥

॥తా॥ దేహమస్థిరమును బుద్ధిచే, విషయములయందలి వైరాగ్యముచే, ఈ రెండు గుర్తులచేతను యాత్మవిచారమునకు “అర్హుడనైతి”నని తెలుసుకొనవలయును.

కారీరువాచ.
స్థి

12. స్నానంసంభ్యాజహోహూమః

స్వాభ్యామోదేవపూజనం।

సంకీర్తనంతీర్థయాత్రా

యజ్ఞోదానంవ్రతానిచ॥

కారీయైక్ష్వాక్యము.

॥తా॥ స్నానము, సంధ్య, జపము, హోమము, వేదార్థయనము, దేవతలను బూజించుటయు, నామకీర్తనము, యజ్ఞము, తీర్థయాత్రయు, దానము, వ్రతములు

13. విచారేసాధికారస్య

వైరాగ్యాచ్చవివేకతః।

కింవాప్రయోజనాయస్య

రుతకాలవిధూతయే॥

॥తా॥ వైరజిప్సినవి వైరాగ్యముచే వివేకముచేతను యాత్మవిచారమున యధికారియగు నానికి ప్రయోజనములగునా రేక కాలమును గడుపునవి యగునా?

భగవానువాచ.

14. ఆరంభిణాంక్షీయమాణ
రాగాణామధికారిణాం
కర్మాజ్యేతానిసర్వాణి
భూయస్యేచిత్తశుద్ధయే॥

భగవంతునివాక్యము.

॥తా॥ ఆత్మవిచారమున కారంభించిన వారలై శైరాగ్యముగఁజూచుకర్మలన్నియు అధికమైన చిత్తశుద్ధి గలుగఁజేయును.

15. యత్కర్మసుకృతంప్రోక్తం
మనోవాక్కాయసంభవం
తత్తుకర్మాంతరంహంతి
మనోవాక్కాయసంభవం॥

॥తా॥ మనోవాక్కాయములచే గలిగిన సుకృతము మనస్సు వాక్కు శరీరములచే నొనర్చబడు దుష్కృతమును యద్వగింపుచున్నది.

16. అత్యంతశుద్ధమనసాం
పక్వానామధికారిణాం
ఇదం లోకోపకారాయ
కర్మజాలంభవిష్యతి॥

॥తా॥ మిగుల పరిశుద్ధ మానసము గలవారై పరిపాకముఁ జెందినవారై యాత్మవిచారమున కధికారులగు వారొనర్చిన ఈ కర్మలయొక్క సమూహము లోకోపకారమునకుపయోగపడును.

17. ప రేషాముపదేశాయ

తేమాయచమసీషిణః |

పక్వాశ్చకర్మకుర్వంతి

భయాన్నా దేశశాస్త్రతః ||

||తా|| వేత్తలు యితరులకు యుపదేశించుటకొరకును, వారియొక్క మేలు నకును పరిపాకమును జెందినవారై కర్మతానర్హులున్నారట, గాని విధి శాస్త్ర భయముచే యాచరించు వారుఁగారు.

18. విచారప్రతికూలాని

నపుణ్యానినరర్హభి |

క్రియమాణాన్యసంగేన

భేదబుద్ధ్యపమర్దినా ||

||తా|| భేదబుద్ధితోని సంగరహితునిచే జేయబడు కర్మలు ఆత్మవిచార ప్రతికూలములు కావు.

19. సచాక్రతానిపాపాయ

పక్వస్యాత్మవిమర్శినః |

స్వవిమర్శోమహత్పుణ్యం

పాపనానాంహిపావనం ||

||తా|| కర్మలనాచరించకపోయినను పరిపాకముజెందిన వారికి పాపము గలుగదు. ఆత్మవిమర్శయే గొప్ప పుణ్యము. అదియే పాపన కార్యములలోనెల్ల మిగుల పావనమైనది.

20. నృశ్యతేద్వివిధానిష్ఠా
 పశ్యానామధికారిణాం
 త్యాగవకాంతయోగాయ
 పరార్థంచక్రియాదరః॥

॥తా॥ పరిపాకముఁ జెందిన యధికారులయొక్క నిలకడ రెండు విధములగు
 యగుపడుచున్నది. శర్మను విడుచుట ఏకాంత యోగముననునది, శర్మనుండి
 యూచరము ఇవ్వరుల నిమిత్తముననునది యని తెలిసికొనవలయును.

కార్మిరువాచ.
 స్థి

21. నిర్వాణాయాస్తిచేదన్యో
 మార్గతత్త్వవిచారతః
 ఏకోవావివిధస్తంమే
 భగవాన్స్వక్తుమర్హతి॥

కార్మియొక్క-సంకల్పము.

-తా॥ అత్మవిచారముకాక మోక్షమునుఁ జెందుటకు మరీ ఏదయినను
 మార్గమున్నదా? అది యొకటియో? అనేక విధములూ? చెప్పవలయును.

భగవానువాచ.

22. ఏకఃప్రాప్తుంప్రయతతే
 పరఃప్రాప్తారమృచ్ఛతి
 చిరాయవ్రథమోగచ్ఛ
 త్నాప్నోన్యత్యానమంతతః॥

భగవంతునివాక్యము.

||౮|| ఒకచార్యును బొందుటకు ప్రయత్నింపుచున్నాడు. మఱియొకడు బొందువాడెవడని కనిపెట్టుచున్నాడు. మొదటివాడు చాలా కాలము పోయి పోయి కడపట యార్యునే జెందుచున్నాడు.

23. ఏకస్యధ్యానతఃపిత్త
మేకాకృతిభవిష్యతి |
ఏకాకృతిత్వంచితస్య
స్వయాపేక్షితీయేభవేత్ ||

||౮|| ఒక పిత్తపుయొక్క ధ్యానమువలన చిత్తమేకాకారము గలవగును. చిత్తమేకాకారము గలదైనయెడల యాత్మరూపమున నిలకడఁ జెందును.

24. అనిచ్ఛయాప్యతోధ్యాయ
న్విందత్యాత్మనిసంస్థితః |
విచారకస్తువిజ్ఞాయ
భవేదాత్మనిసంస్థితః ||

||౮|| ఇందువలన యాత్మరూపమును గన్గొనవలెనని కోరక ధ్యానింపుచున్న వాడును యాత్మయందలి నిలకడఁ జెందుచున్నాడు. అత్యుచిత వివక్షింపు వాడు యాత్మరూపముఁ దెలిసికొని యాత్మయందు లీనమగుచున్నాడు.

25. ధ్యాయతోదేవతాంమంత్ర
మన్వద్వాల్మ్యముత్తమః |
ధ్యేయమాత్మమహాజ్యోతి
ష్యంతతోలీనతాంప్రజేత్ ||

॥దా॥ దేవతను మంత్రమును ధ్యానింపదగిన యాత్మమహగు మఱియుక
లక్ష్మ్యమును గాని ధ్యానింపుచున్నవాని ధ్యేయవస్తువు గడపట యార్థియను గొప్ప
పెరుగుముందు లీనమగుచున్నది.

26. గతి రేవంద్యయో రేకా

ధ్యాతుశ్చాత్మవిమర్శినః।

ధ్యాయన్నేకఃప్రశాంతస్వాత్

అన్యోవిజ్ఞాయశామ్యతి॥

॥తా॥ ఒకడు ధ్యానింపుచున్నవాడై శాంతుడగును. మఱియుకడు
దెలిసికొని పెచ్చడిఁ జెందుచున్నాడు. ఇద్విధముగ యాత్మను విమర్శించు వానికిని,
ధ్యానము సేయు వానికిని గతి యుక్తమిది.

ఇతి శ్రీరమణగీతాను బ్రహ్మవిద్యాయాం

యోగశాస్త్రే రమణాంతేవాసినో

వాసిష్ఠస్య గణపతే రుపనిబంధే

సప్తమోధ్యాయః

ఇటుల బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునగు

శ్రీరమణగీతలయందు శ్రీరమణిష్యుండును

వాసిష్ఠుండునగు గణపతిచేఁ జేయబడిన

గ్రంథమున వీడవ అధ్యాయము.

0

శ్రీ రమణాయనమః

శ్రీ రమణ గీతా.

అష్టమోధ్యాయః.

1. కాశేరేవాపరంప్రశ్నం
నిశమ్యభగవాన్సునిః।
చాతురాశ్రమ్యసంబద్ధ
మధికారంస్వరూపయత్ ।

ఎనిమిదవ యధ్యాయము.

॥తా॥ కార్షియ్యుక్మయే మతియ్యక ప్రశ్న నాలింది నాలుగు ఆశ్రమములకు సంబంధించు యధికారమును కమణభగవంతుడు నిరూపించెను.

2. బ్రహ్మచారీగృహీవాపి
వానప్రస్థాథవాయతిః।
నారీవావృషలోవాపి
పశ్యోబ్రహ్మవిచారయేత్ ॥

॥తా॥ బ్రహ్మచారియు గృహస్థుడును వానప్రస్థుడును లేక 'యతియును శ్రీయైనను కూడ్రుడైనను పరిపాకయుఁ జెందిన యెవరైనను బ్రహ్మస్వరూపమును విచారించవచ్చును.

3. సోపానవత్సరంప్రాప్తం
 భవిష్యత్వాశ్రమక్రమః।
 అత్యంతపక్వచిత్తస్య
 క్రమాపేక్షానవిద్యతే॥

॥తా॥ ఆశ్రమములయొక్క నియమ సోపానములనెల్ల పరస్పరాయమును
 (అకా ఆత్మస్వరూపమును) బాంధాటకు ఆధారముగనున్నది. మిగుల పరిపక్వ
 మగు చిత్తము గలవారికి ఆశ్రమక్రమము కనుసరించుట యనవసరము.

4. గతయేలోకకార్యాణా
 మాదిశంత్యాశ్రమక్రమం।
 అశ్రమత్రయధర్మాణాం
 సజ్ఞానప్రతికూలతా॥

॥తా॥ లోకమునం జేయదగిన పనులకాశ్రమముల వరుస యాధారమగు
 చున్నది. బ్రహ్మచర్య, గృహస్థ వానప్రస్థములను మూడు యాశ్రమముల ధర్మములు
 యాగ్ని జ్ఞానము కనుకూలించునవియేగాని ప్రతికూలములుకావు.

5. సన్న్యాసోనిర్మలంజ్ఞానం
 సకాషాయోనముండనం।
 ప్రతిబంధకబాహుళ్య
 వారణాయాశ్రమోమతః॥

॥తా॥ పరిశుద్ధ జ్ఞానమే సన్న్యాసముగాని కాషాయసత్త్వములు ధరించుట
 యుండునమును సన్న్యాసము కాదు. కొన్ని ప్రతిబంధకములను నివారించుకొను
 నిమిత్తము ఆశ్రమస్వీకారమేర్పడినది.

6. బ్రహ్మచర్యాశ్రమేయన్య
శక్తిరుజ్జ్వంభ తేవ్రతైః।
విద్యయాజ్ఞానవృద్ధ్యాచ
నవశ్చాత్మజ్యలిష్యతి॥

॥రా॥ బ్రహ్మచర్యాశ్రమమున యెవనికి శ్రమలచే విద్యచే జ్ఞానాభివృద్ధిచే శక్తి యరిశయింపుచున్నది వాడు వెనుకటి యాశ్రమములలో ప్రకాశించగలడు.

7. బ్రహ్మచర్యేణస్వచ్ఛేష
గృహేత్యేకాగ్నిభావేన।
సర్వేషాముపశాంతాః
గృహస్థాశ్రమేనన్యతే॥

॥రా॥ పరిశుద్ధుడు బ్రహ్మచర్యముచే గృహస్థాశ్రమమున నిర్మలుడగును. గృహస్థాశ్రమము ముఖ్యముగ లోకోపశాంతముగ కాధారమగుచున్నది.

8. నర్వధావీతసంగన్య
గృహస్థస్యాపిదేహినః।
పరంప్రస్ఫురతిజ్యోతి
స్తత్రస్తవాప్తినంశయః॥

॥రా॥ [తామరావలః నీరు యంటక యుండునటుల,] సుసారమున సుఖసుఖముల నంటక యున్నవాడగు గృహస్థుడైన పురుషునికిన్ని యాత్మప్రకాశము మిగుల ప్రకాశింపుచున్నది. అందు సుశయములేదు.

9. తపసస్త్యాశ్రమఃప్రాక్
స్తృతీయఃపండితోత్తమైః।

అభార్యోవానభార్యోవా
తృతీయాశ్రమభాగ్యవేత్

||తా|| మాడవివగు వానప్రస్థాశ్రమము తపస్సున కాధారమని వర్తలు శిష్యులున్నారు. భార్యతో గూడనివాడై లేక భార్యతో గూడినవాడై మాడవి యాశ్రమమునఁ జేరవచ్చును.

10. తపసాదగ్ధపావన్య
పక్వచిత్తస్యయోగినః॥
చతుర్థాశ్రమఃకాలే
వ్యయమేవభవివ్యతి॥

||తా|| తపస్సుచే పావములఁ బోగొట్టికొనిన వాడును పరిపక్వమైన చిత్తము గలవాడును అగు యోగి నాలుగవ యాశ్రమము (సన్యాసము) తనంతనే కాలములో గలుగుచున్నది.

11. ఏషప్రాగుక్తఏవాబ్ధే
త్వప్తమేద్వాదశేషునః॥
ఉపదేశోభగవత
స్సప్తమాప్తమయోరభూత్

||తా|| ఈ సప్తమాప్తమాధ్యాయముల యుపదేశము. 1917 అగష్టు 40 త్రైమాసిక తేదీన జరిగెను.

ఇతి శ్రీరమణగీతాను బ్రహ్మవిద్యాయాం
యోగశాస్త్రే రమణాంలేవాసినో

హాసిస్థస్య గణపతే రుపనిబంధే
అష్టమోఽధ్యాయః

ఇటుల బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునకు
ప్రేరమణిగిలయుండు ప్రేరమణిఃప్రభుఁడు
హాసిస్థుండునైన గణపతిచేఁ జేయబడిన
గ్రంథమున వీనిమిదియుఁ అధ్యాయము

0

శ్రీ రమణాయనమః

శ్రీ ర మ ణ గీ తా

నవమోఽధ్యాయః

1. చతుర్దశేష్టమేరాతౌ
మహర్షింపృష్టవానహం।
గ్రంథిభేదంసముద్దిశ్య
విదుషాంయత్రసంశయః॥

హృష్టిదశ ఆధ్యాయము.

॥తా॥ ఆగష్టు పదునాల్గవతేది రాత్రి సర్వవిద్వాంసులకు సంజహాస్వన
మగు గ్రంథిభేదమును గుఱించి నేనడిగితిని.

2. తమాకర్ణ్యమమప్రశ్నం
రమణోభగవాన్ముషిః।
ధ్యాత్వాదివ్యేనభావేన
కించిదాహమహామనాః॥

“మహాః” అనిపాఠాంతరము.

॥తా॥ గొప్ప మనస్సుగల భగవంతుడగు రమణముని ఆనాప్రశ్నను విని
ఊంచెము కాలము ద్విభావముచే భ్రానించి పలికెను.

3. శరీరస్యాత్మనశ్చాపి
సంబంధోగ్రంథిరుచ్యతే।
సంబంధేనైవశారీరం
భవతిజ్ఞానమాత్మనః॥

॥తా॥ శరీరముయొక్క యాత్మయొక్కయటన్న సంబంధము గ్రంథి (ముడి)
యని జెప్పబడుచున్నది. ఆత్మయొక్క సంబంధముచేతనే శరీరసంబంధియగు
జ్ఞానము గలుగుచున్నది.

4. శరీరంజడమేవస్యా
దాత్మైతన్యమిష్యతే।
ఉపయో రపిసంబంధో
విజ్ఞానేనానుమీయతే॥

“మేతత్స్యా” ఓతి పాఠాంతరం.

॥తా॥ శరీరము జడస్వరూపముగ నుండును. ఆత్మైతన్యముగ నుండును.
జ్ఞానముచే రెంటియొక్క సంబంధమూహింపబడుచున్నది.

5. చైతన్యచ్ఛాయయాశ్లిష్టం
శరీరంతాతిచేష్టతే।
నిద్రాదాగ్రహణభావా
దూహ్యతేస్థానమాత్మనః॥

॥తా॥ ఓ తండ్రీ! ఆత్మయొక్క ఛాయచే నావరింపబడినచై శరీరము కదలు
చున్నది. నిద్రమున్నగు వాటియందు యాత్మ శరీరమును గ్రహించనందున
యాత్మకు స్థానము మూహింపబడుచున్నది.

6. సూక్ష్మాణాంవిద్యుదాదీనాం

సూలేతంత్రాదికేయథా।

తథా శశేబరేనాడ్యాం

చైతన్యజ్యోతిషాగతిః॥

॥తా॥ సూక్ష్మములగు మెఱుపు మన్నగు వానియొక్క శక్తి (స్కంత శక్తి) స్థూలములగు తంత్ర మన్నగు వాటియందువలె చైతన్యప్రకాశముయొక్క గతి శరీరములొని నాడిలో నగుచున్నది.

7. స్థలమేకముచాత్రిత్య

చైతన్యజ్యోతిరుజ్జ్వలం।

సర్వంభాసయతే దేహం

భాస్కరోభువనంయథా॥

॥తా॥ సూర్యుడు లోకమునువలె చైతన్యముయొక్క వెలుగు యొక్క స్థలము నాశ్రయించి ప్రకాశించునదియై దేహమునంతయుఁ బ్రకాశింపఁ జేయుచున్నది.

[సూర్యునియొక్క వెలుగు పుడమి లేక యేదైన యొక వస్తువుపై బడి తిరుగ నడుండు ప్రతిఫలించినపుడే దానిం గనుచున్నారము; గాని ఆయాపంబయిన వట్టి బయలు దానిం జూచుటలేదు. అటులనే యాత్మ పాంచభౌతిక శరీరములం బడి యందుండి ప్రతిఫలించునపుడు దాని మలభముగ గనవగు. గనుక ఆత్మజ్ఞాన (వెలుగు) విచారి ఎల్లపుడు పంచభూతాత్మక శరీరములను తన వెలి గన్నులు చూచుచున్నను, తన లోగంటికడుట ఆ శరీరములందు వెలుగు చైతన్యమునే, యుంచుకొని యుండ బ్రతుక్కింపుచుండవలయు].

8. వ్యాప్తేనతత్ప్రకాశేన

శరీరేత్వసుభూతయః।

స్థలంత దేవహృదయం

సూరయస్సంప్రచక్షతే।

॥తా॥ ఆ యాత్మప్రకాశము శరీరమునందు వ్యాపించినందున యనుభవములు గలుగుచున్నవి. ఆ యాత్మజ్యోతి యుండు స్థలమునే విద్వాంసులు హృదయమని వక్కాణింపుచున్నారు.

9. నాడీశక్తివిలాసేన

చైతన్యంశుగతిర్నతా।

దేహస్యశక్తయస్సర్వాః

పృథక్నాడిరుపాశ్రితాః॥

॥తా॥ నాడులయందలి శక్తులయొక్క విలాసముచే చైతన్య కిరణముల గతి యేర్పడుచున్నది. దేహముయొక్క శక్తులన్నియు వేరుగ నాడుల నాశ్రయించి యున్నవి. [గనుక చైతన్యముయొక్క ప్రకాశమునకు దేహరోగ్యత యావశ్యకము].

10. చైతన్యంతు పృథక్నాద్యాం

తాంసుషుహ్నం సచక్షతే।

ఆత్మనాడింవదంత్యేకే

సరేత్వమృతనాడికాం।

॥తా॥ చైతన్యము యొక నాడియందున్నది. దానిని సుషుమ్న యని పిలిచుచున్నారు. కొందరు దానిని యాత్మ నాడియని చెప్పుచున్నారు. మఱి కొందరు దానిని యమృతనాడి యనుచున్నారు.

11. సర్వం దేహం ప్రకాశేన

వ్యాప్తోజీవైభిమానవాణా।

మస్యతేదేహమాత్మానం

తేనభిన్నంచవిప్రవం॥

॥తా॥ ప్రకాశముచే, దేహమునందంతయు వ్యాపించి జీవదభిమానము గలవాడై, దేహము యాత్మజునియు లోకము తనకంటె జేరియుండుటలను చూచును.

12. అభిమానంపరిత్యజ్య
దేహేచాత్మభియంసుక్తిః।
విచారయచ్ఛేదేకాగ్రో
నాడీనాం మథసంభవేత్॥

॥తా॥ బుద్ధిపండుదభిమానమును దేహమునందాత్మమును బుద్ధిని నెవచి శక్తి లుడై యాత్మమొక్క స్థితిని విచారించినట్లయిన నాడులమొక్క మథనము కలుగును.

13. నాడీనాంమథసేనైవ
మాత్మాతాభ్యఃపృథక్కృతేః।
కేవలమమృతాంనాడీ
మాశ్రిత్యప్రజ్వలిష్యతి॥

॥తా॥ ఇచ్ఛిధముగ నాడుల శోధించినందుచే (అనగా మథనముచే) యాత్మ యా నాడులనుండి వేరుచేయబడినదై కేవలమమృతనాడి నాశ్రయించి ప్రకాశించు గలను.

14. ఆత్మనాడ్యాంయదాభాతి
చైతన్యజ్యోతిరుజ్జ్వలం।
కేవలాయాంతదానాస్య
ఛాత్మసస్యప్రభాసతే॥

1. కేవలమాత్మ నాడియందు చైతన్యప్రకాశము ప్రకాశింపుచున్నపుడు శోమియు గానరాదు.

15. సాన్నిధ్యద్వాభాసమాసం
 నవృధక్ప్రతితప్తః।
 జానాతిస్పష్టమాత్మానం
 సదేహమివపామరః॥

“ద్వాసమాసంవా” అనిపారము.

॥తా॥ సాన్నిధ్యబలముచే నేదియైన గ్రహింపఁబడినను వేరుగా నది తెల్పఁబడదు. పామరుఁడు తన దేహమును తానుగ గుర్తెఱిగినటుల జ్ఞాని యాత్మను తెలుసుకొనుచున్నాడు.

16. ఉద్వేగద్వాభాసతేమిన్య
 బహిరంతిశ్చసర్వతః।
 పామరస్యేషమపాది
 సఖిస్సగ్రంథిరుచ్యతే॥

॥తా॥ పామరునికి మామము మొదలైనది యంతయు యున్నదని నోసి నట్టి; యే వత్తను ఆత్మ యెవల లోపల నున్నదని నోసి నట్టి అని గ్రహించుచున్నాడు. పామరు (పాదులను) భేదించినవాడు.

17. నాడీబంధోభిమానశ్చ
 ద్వయంగిర్గురుదీర్యతే।
 నాడీబంధేనసూక్ష్మసి
 స్థూలంసర్వం ప్రపశ్యతి॥

॥తా॥ నాడీబంధము యభిమానము యని గ్రంథములెఱుక నాడీబంధముచే స్థూలమునంతయు సూక్ష్మమగు బోధితిస్సు కన్పించుచున్నది.

[అనగా-దేహము, దేహమందభిమానమని ముడులు రెండు. దేహి (జీవుడు) దేహాభిమానముచే దేహమునే జూచుచున్నాడు].

18. నిపృత్తంసర్వనాడీభ్యో
యదైకాంనాడికాంశ్రితం
భిన్నగంధితదాజ్యోతి
రాత్నభావాయకల్పశ్రేణి॥

॥తా॥ అన్ని నాడులనుంచి మఱియైనదై జ్యోతినున్న యొప్పుదొకనాడినే యాశ్రయించి యున్నదో యప్పుడు గ్రంథులను భేదించుకొని యాత్మస్థితి నొందు చున్నది.

19. అగ్నితప్తమయోగోశం
దృశ్యతేగ్నిమయంయథా।
న్వవిచారాగ్నిసంతప్తం
తచ్ఛేదంస్వమయంభవేత్ ॥

॥తా॥ అగ్నిలో కాలిన యనుపచిత్తైమగ్ని రూపమయినటుల యాత్మవిచారమను యగ్నిచే తప్తమైన శరీరమాత్మజ్యోతిర్మయమగును.

[ఆత్మరూపమగుటకు నాత్మవిచారమే ముఖ్యసాధనమని ఎఱుగు నది].

20. శరీరాజుదిషాంపూర్వ
వాసనానాంక్షయస్తదా।
కర్తృత్వమశరీరత్వా
న్నైవతస్యభవిష్యతి॥

॥తా॥ ఆపవీడు శరీరము మున్నగు వాని నాశ్రయించిన పూర్వ వాసున
లన్నియు సజీవులమన్నవి. యాత్మ శరీరకానందున కర్మత్వ ముత్పాదులేదు.

31. కర్మత్వాభావతఃకర్మ
వినాశోన్యసమీరితః।
తస్యవస్త్వంతరాభావా
త్సంశయానామనుద్భవః॥

॥తా॥ ఈయాత్మకు కర్మత్వములేనందున కర్మవినాశము చెప్పబడియె.
దానికి వేఱు వస్తువు లేనందున సంశయములు గలుగవు.

[గనుక, ఆత్మ (కర్మ) చేయువాడు కానందున, చేయదగిన
కర్మము లేదు. కర్మ లేనందున కర్మఫలమును లేదు].

22. భవితాః పునర్భవో
విభిన్నక్షణాః, తేకదా।
సంస్థితః పరమాశక్తి
స్సాశాంతిః పరమామృతం॥

॥తా॥ ఒక సమయమున ముదులు లేంచుకొనిన వాడు మఱల బద్ధుడు
కాదు. ఇదియే ఉత్తమముగ న్నితి. ఇదియే గొప్ప శక్తి. ఇదియే సర్వోత్తమముగ
నాంతి.

ఇతి శ్రీరమణగీతాను బ్రహ్మవిద్యాయాం
యోగశాస్త్రే రమణాంతేవాసినో
వాసిష్ఠస్య గణవతే రుపనిబంధే
సవమోఢ్యాయః.

ఇందు బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునగు
 శ్రీరమణగీతలయందు శ్రీరమణశిష్యుడును
 బాసిష్ఠుండునైన గణపతిచే చేయబడిన
 గ్రంథమునందు తొమ్మిదియవ
 యాశ్వాసము.

0

శ్రీరమణాయనమః

శ్రీ ర మ ణ గీ తా,

దశమోధ్యాయః.

1. యతినోయోగనాథస్య
మహర్షిరమణస్యచ।
దశమేత్రనిబద్ధీమ
స్సంవాదంసంఘహర్షదం॥

పశ్యంత అర్చాయామః.

॥తా॥ యతీయగు యోగనాథునియొక్కయు మహర్షియగు రమణునియొక్కయు సంఘమునకు సంబోధమును గలుగఁజేయు సంవాదమీపదియవ యధ్యాయమున జొందుపఱచుచున్నారము.

యోగనాథోవాచ.

2. సాంఘికస్యచసంఘస్య
కన్సంబంధోమహామునే।
సంఘస్యశ్రేయసేనాథ
తమేతంవక్తుమర్హసి॥

యోగవాధుని వాక్యము.

॥తా॥ ఓమహర్షీ! సాంఘికునకును సంఘమునకును సంబంధమేమియున్నది?
సంఘముయొక్క శ్రేయస్సుకై యీ విషయముఁ జెప్పవలయును.

భగవానువాచ.

3. జ్ఞేయశ్చరీరవత్సంఘ
స్తత్రదాచారకారీణాం |
అంగానీవాత్రవిజ్ఞేయా
స్సంఘీకాస్సాధుస్తత్తమ॥

భగవంతుని వాక్యము.

॥తా॥ అయీ యాచారముల ననుసరించు వారికి సంఘము శరీరమువంటిదని
జెలుసుకొనవలయును. ఓ సాధుశ్రేష్ఠా! సాంఘికులీసంఘమునకు యవయువముల
నట్టి వారని గుర్తెలుగవలయును.

4. అంగంయథాశరీరవ్య
కరోత్యుపకృతియతే |
తథోపకారంసంఘస్య
కుర్వజయతిసాంఘికః॥

॥తా॥ శరీరమునకంగముపకృతిఁజేసినటుల సంఘమునకుపకారమొనర్చు
సాంఘికుఁడు జయమునందుచున్నాడు.

5. సంఘస్యవాఙ్మనఃకాయై
రుపకారోయథాభవేత్ |

స్వయంతః చగన్నిత్యం
స్వకీయానపిబోధయేత్ ॥

॥తా॥ ఈ ప్రపంచమునందలి తన వారినందఱి, తాను సంఘమునకుప
కారముఁ గలుగునట్లుల తిరుగుచు, మహాపాక్కామునుచేరి సాహాయ్యమొనర్చుటకు
మేల్కొలుపవలయును.

6. ఆచకూ ల్యేనసంఘస్య
స్థాపయిత్వానిజంకులం।
సంఘస్యతేతోభూస్య
కుర్యాద్భుతియుతంకులం॥

॥తా॥ తనయొక్క గుంపును సంఘమున కనుకూలముగ నేర్పఱచి, సంఘము
యొక్క సంపదకై కులమును సంపద గలదానినిగ యొనర్చవలయును.

యోగనాథుఁడవాచ.

7. శాంతింకేచిత్త్రశంసంతి
శక్తింకేచిన్మనీసిణః।
అనయోఃకోగుణోజ్యాయాన్
సంఘశ్చేమకృతేమునే॥
“విభో” అనిపారాంతరము.

యోగనాథుని వాక్యము.

॥తా॥ సంఘముయొక్క శ్రేయమును జేయుటకై కొందఱు శాంతియుండే
నలయుననిమఱి కొందఱు విద్వాంసులు శక్తియుండవలయుననియుఁ జెప్పుచున్నారు.
ఇందులో వీరి గొప్పది.

భగవానువాచ.

8. స్వమనశ్శుద్ధయే శాంతి
శ్శక్తిస్సంఘస్యవృద్ధయే।
శక్త్యాసంఘం విభాయోచ్చైః।
శాంతిం సంస్థాపయేత్తతః॥

భగవంతుని వాక్యము.

॥తా॥ తనయొక్క మనశ్శుద్ధికై శాంతియు సంఘయొక్క పృథ్వికై శక్తియు, యుపయోగపడుచున్నవి. శక్తిచే సరిఘమును గొప్ప దానినిగ నొనర్చి వెనుక శాంతిని స్థాపించవలయును.

యోగనాథఉవాచ.

9. సర్వస్యాపిచ సంఘస్య
సరాణామృషికుంజర।
గంతవ్యం నముదాయేన
కింవరంధరణీతతే।

యోగనాథుని వాక్యము.

॥తా॥ ఓ ఋషిశ్రేష్ఠడా! సంఘమునందు శరీర మనుష్యులగుండు లే భూమియందు బొందఁదగిన ఉత్తమమైన ప్రయోజనమెది?

భగవానువాచ.

10. నముదాయేన సర్వస్య
సంఘస్యతనుధారిణాం।

సాభాత్రంసమభావేన
గంతవ్యంవరముచ్యతే॥

భగవంతుని వాక్యము.

॥తా॥ సంఘమునందంతయు జేరిన మనుష్యుల గుంపుకు సమభావము గలిగి
సహోదరులుగ నుండుటయే యుక్తమనుగు పొందదగిన ఫలమని చెప్పబడుచున్నది.

11. సౌభాత్రేణపరాశాంతి
రశ్మీస్యంతేహఘోరిణాం
తదేయంశోభతేసర్వా
భూమిరేకంగృహంయథా॥

॥తా॥ తమలో దాము యన్నదమున్నియుగ మెలగుటచే మానవులకెల్ల శాంతి
కలుగునా. అప్పడీభూమి యంతయు యొక ఇల్లువలె ప్రకాశించును.

12. అభూత్స్వంచదిశేఘ్రస్రే
సంవాదస్సోయమృతమే
యోగనాథస్యయతినో
మహాశ్శ్చైవయోనతః॥

॥తా॥ ఎనిమిదవ మాసమున పదియైదవ వాసరమున యోగనాథుని
భయంకరమహర్షికి నీసంవాదము జరిగెను.

ఇతి శ్రీరమణీతాసు బ్రహ్మవిద్యాయాం
యోగశాస్త్రే రమణాంతేవాసిनో

వాసిష్ఠస్య గణపతే రుపనిబంధే

దశమోధ్యాయః

ఇతి బ్రహ్మవిద్యాయ యోగశాస్త్రమునకు
శ్రీరమణగీతలయందు శ్రీరమణశిష్యుడు
వాసిష్ఠుండునైన గణపతిచే జేయబడిన
గ్రంథమున పదియవ యధ్యాయము.

0

శ్రీరమణాయనమః

శ్రీ ర మ ణ గీ తా.

ఏకాదశాధ్యాయః.

1. షోడశేదివసేరాత్రే
వివిక్తమునిసత్తమం
గురుంబ్రహ్మవిదాంశ్రేష్ఠం
నిత్యమాత్మనిసంస్థితం॥

2. ఉపగమ్యమహాభాగం
సోహంకైతవమానవం
రమణంస్తతేవానస్మి
దుర్లభజ్ఞానలభ్యయే॥

పదునొకండవ అధ్యాయము.

॥తా॥ పదియొకవ దినము రాత్రియందు రహస్యస్థలమున బ్రహ్మవేత్తలతో శ్రేష్ఠుఁడను, యెప్పుడారెన్నినష్టముండుండువాఁడను, ఋషిశ్రేష్ఠుఁడును, గొప్ప మహిమ గలవాఁడును నెవముచే (అనగ కపటముగ) మనుష్యుఁడుగ యవతరించిన జీవుఁడగు రమణుని గొల్ప జ్ఞానము గలుగుటకై స్తోత్రమొనర్చితిని.

3. త్వయ్యేవపరమానిష్ఠా

త్వయ్యేవవిశదాఘృతిః।

లింభసామివవారాశీ

ర్విజ్ఞానానాంత్యమాస్పదం॥

॥తా॥ నీయందే యుత్తమమగు నిలకడ నీయందే నిర్మలమగు బుద్ధి, ఉదకమునకు సముద్రమునై విజ్ఞానమునకీవు తావు.

[జలబుల కూడికయే సముద్రమగుచున్నది. ఉదకమును సముద్రమును విభజింపదగని ఏక వస్తువేను. అయిలనే సమస్త ఉత్తమ గుణంబుల సముద్రయందే రమిండు. సర్వల హృదయమును రంజిల్లజేయు రమణుడే ఉత్తమ గుణంబుల కూడిక].

4. త్వంతుశ్చైవ శేవశ్చే

బాల్యపవమహాయశః।

లబ్ధవానసివిజ్ఞానం

యోగినామపిదుర్లభం॥

॥తా॥ నీవు పశిమేడవ వత్సరమున బాల్యమునంత యోగులకైనను పొంద నలవిగాని విజ్ఞానమును బొందితిని.

5. సర్వేదృశ్యాఽమేభావాః

యస్య ఛాయామయాస్తవ।

తస్య తేభగవన్నిష్ఠాం

కోనువర్ణయితుంక్షమః॥

॥తా॥ చూడదగిన ఈ సకల వస్తువులు యే నీకు నీడయావములుగనున్నవి, ఓ భగవంతుడా! ఆ నీయొక్క నిలకడను వర్ణించుటకెవడు శక్తుడగును.

6. మజ్జతాంఘోరసంసారే
 వ్యాప్యతానామితస్తతః।
 దుఃఖంమహత్తీర్క్షాణాం
 త్వమేకాపరమాగతిః॥

॥తా॥ భయంకరమగు సంసారమున మునుగుచున్నవారై యీవలాల
 బడుచున్నవారై గొప్ప కష్టమును దాట నిశ్చయించు వారికి నీవొక్కడవే ముఖ్యమగు
 గతి.

7. పశ్యామి దేవదత్తేన
 జ్ఞానేన త్వాం ముహుర్దుహుః।
 బ్రహ్మణ్యానాం వరం బ్రహ్మణ్
 సుబ్రహ్మణ్యం స రాకృతిం॥

॥తా॥ బ్రహ్మసిద్ధిగలవారిలో శ్రేష్ఠుడగు మనుష్యాకృతి దాల్చిన సుబ్ర
 హ్మణ్యుడవని నేను నిన్ను మాటిమాటికి దివ్యజ్ఞానముచే చూచుచున్నాను

8. సత్త్వంస్వామిగిరౌనాథ
 సత్త్వంక్షణికపర్వతే।
 సత్త్వంవేంకటశైలాగ్రే
 శ్లోదాద్రావసివస్తతః॥

॥తా॥ స్వామిమలయందును చిరుతనికొండయందును తిరుపత్తికొండ
 యందు నీవిప్పుడు వసిించుట శేరు ఆరణ్యచలమునందున్నావు.

9. భూమవిద్యారపురానాథ
 నారదాయమహ్నయే।

భవాశ్శుశ్రూషమాణాయ

రహస్యాముపదిష్టవాక్॥

॥తా॥ పరిచర్యయే నర్చుచున్న నారదమహర్షికిరహస్యమగు భూమవిద్యను
పూర్వముపదేశించితివి కదా

10. ససత్కుమారంబ్రహ్మర్షిం
త్వామాహుర్యేదవేదినః।
ఆగమానాంశ్రువేత్తార
స్సుబ్రహ్మణ్యంసురషభం॥

॥తా॥ వేదవేత్తలు నిన్ను ససత్కుమారుడను బ్రహ్మియని పచింపుచు
న్నారు. శాస్త్రజ్ఞులు సుబ్రహ్మణ్యుడవని చెప్పుచున్నారు

11. కేవలంనామభేదోయం
వ్యక్తిభేదోనవిద్యతే।
ససత్కుమారస్కుందశ్చ
పర్యాయోతవతత్వతః॥

॥తా॥ ఇటుల జెప్పట కేరులలో భేదమేగాని రూపభేదము గదు
ససత్కుమారుడు స్కుందుడు అను నీరెండు పర్యాయార్థక నామములు

12. పురాకుమారిణోనామ
భూత్వాబ్రహ్మణసత్త్వమః।
ధర్మంవేదోఽతంనాథ
త్వంసంస్థాపితవా ససి॥

॥తా॥ పూర్వము కుమరిలుడను ప్రసిద్ధిజెందిన బ్రాహ్మణశిష్యుడవుగ
యుండి వేదమునందుఁ జెప్పబడిన ధర్మములను స్థాపించిన వాడవైతివి.

13. శైవైర్యాకులీతేధశ్శ్చ
భగవత్ప్రవిజేషుచ|
భూత్వాత్వంజ్ఞానసంబంధః
భక్తింస్థాపితవాససి॥

॥తా॥ ఓ భగవంతుడా! ద్రవిడ దేశములయందు శైవల వైదిక ధర్మ
ములఁ జెరుచునపుడు నీవు జ్ఞానసంబంధమూర్తివిగ యతఃతఃచి భక్తి మార్గమును
స్థాపించితివి గదా.

14. ఆధునాత్వంమహాభాగ
బ్రహ్మజ్ఞానస్యగుప్తయే|
శాస్త్రజ్ఞానేనసంతృప్తైః
నిరుద్ధస్యాగతోధరాం|

॥తా॥ ఓ మహిషగలవాడా! ఇప్పుడు శాస్త్రజ్ఞానముచేఁ దృప్తిజేరి
యనుభవజ్ఞానము లేని వారిచేఁ జెలుపబడిన బ్రహ్మజ్ఞానానభవముఁ జెలిపిరక్షించు
టకై భూమియంతటఁజిరించితివి.

15. సం దేహబహుః ప్రానాథ
శిష్యాణాంవారితా స్త్వయా|
ఇమంచమమసం దేహం
నివారయితుమర్హసి॥

॥తా॥ విద్యులక నేక సం దేహములఁ బొగొట్టితివి. ఈ నా సం దేహమును
కూడ బొగొట్ట నర్హుడగుచున్నావు.

16. జ్ఞానస్యచాపిసిద్ధీనాం
విరోధఃకింపరస్పరం
ఉతాహూకోపిసంబంధం
వర్తతేమునికుంజర॥

॥తా॥ జ్ఞానమునకును అజిమాది సిద్ధులకును పరస్పరము విరోధమా లేక సంబంధమున్నదా?

17. మయైవంభగవాన్పృష్టః
రమణోనుతిపూర్వకం
గభీరయాదృశావీక్ష్య
మామిదంవాక్యమబ్రవీత్ ॥

॥తా॥ ఇవిభగముగ ప్రోత్రపూర్వకముగ యడిగిన నన్ను గురించి గంభీరముగ బాది భగవంతుడగు రమణయుషి ఈ మాట చెప్పెను.

18. సహజాంస్థితిమాయూఢః
స్వభావేనదినేదినే
తపశర్చితదుర్ధ్వం
నాలస్యంసహజస్థితౌ ॥

॥తా॥ సహజముగు నిలకడను తెంచిన వాడు స్వభావముగ ప్రతి దినమున యశక్యముగు తపంబొనరింపుచున్నాడు.

19. తపస్తదేవదుర్ధ్వం
యానిష్ఠాసహజాత్మని
తేననిత్యేనతపసా
భవేత్పాకఃకుణేక్షణే॥

॥తా॥ అత్యయంవరి సహజమగు నిలకడయై యలవిగాని తపఃము. ఆ యెడతెగని తపస్సుచే బ్రతిక్షణమును పరిపాకము కలుగును.

20. పరిపాకేసకాలేస్య
సిద్ధయస్తాతవశ్యతః।
ప్రారబ్ధంయదితాభిస్స
ద్విహారోజ్ఞానినోపిచ॥

॥తా॥ నిత్యతృప్త్యై గల వానికి తపఃపరిపాకముచే పక్వకాలమునందు సిద్ధులు కలుగును. ప్రారబ్ధమున్నయెడల జ్ఞానిమాత్రా వాటితో విహరించును.

21. యథాప్రపంచగ్రహణే
స్వరూపాన్నేతరన్మనేః।
సిద్ధయక్రియమాణాశ్చ
స్వరూపాన్నేతరత్తథా॥

॥తా॥ మననశీలినికి ప్రపంచము యాత్మరూపముకంటె వేరుగాని యటుల దోచువిధమును తపస్సుచే గలుగు సిద్ధులును యాత్మరూపముకంటె ఇతరములని దోచవు.

22. భవేన్నయస్యప్రారబ్ధం
శక్తిపూర్ణోవ్యయంమునిః।
అతరంగభవాంభోధిః
సకించిదపిచేష్టతే॥

॥తా॥ ఎవనికి ప్రారబ్ధము లేదో ఆ ముని సమగ్రమగు శక్తిగలవాడైనను అల్పము లేని సముద్రమువలె కోరికవైమైనను చరింపడు.

23. నాన్యమ్మగయ తేమార్గం
నిసర్గాదాత్మనిస్థితః।
వర్వాసామపిశక్తీనాం
సమస్తిస్వాత్మనిస్థితః

॥తా॥ స్వభావముగ యాత్మయందు నిలకడఁ జెందిన వాఁడు వేఱగు మార్గమును వెదకడు. తనకాత్మయందలి నిలకడఁ గలుగుటయే సకలములగు శక్తుల యొక్క చేరిక.

24. అప్రయత్నేనతుతప
స్సహజాస్థితిరుచ్యతే।
సహజాయాంస్థితౌపాకా
చ్ఛక్తీనాముద్భవ్రౌమతః॥

॥తా॥ ప్రయత్నములేక కలిగిన తపస్సు సహజమగు నిలకడయని చెప్పబడు చున్నది. సహజమగు నిలకడయందు శక్తులుత్పత్తి జెందును.

25. పరీవృతోపిబహుభిః
నిత్యమాత్మనిసంస్థితః।
ఘోరంతపశ్చరత్యేవ
నతస్యైకాంతకామితా॥

॥తా॥ తన్నేకులు జుట్టుకొనియున్నను సహజముగ నిల వాఁడు దుష్కరము బగు తపంబాచరింపుచునే యున్నాడు. అతనికేకాంతముగ నుండవలసిన యపసరము లేదు.

46. జ్ఞానంశక్తైరపేతంయో
మన్యతేనవవేదనః।

సర్వశక్తేభిః పూర్ణే
స్వస్వరూపేహి బోధవాన్॥

॥తా॥ ఎవడు జ్ఞానమును శక్తితో జేరనిదని తలచుచున్నాడో వాడు తెలియని వాడు. జ్ఞాని అన్నిటియందు శక్తి గలదియై యంతట నిండినదైన తన పగు యాత్మరూపమున నిలికడ జెందియున్న వాడు గదా.

ఇతి శ్రీరమణగీతాసు బ్రహ్మవిద్యాయాం
యోగశాస్త్రే రమణాంతేవాసిनో
వాసిష్ఠశ్చ గణపతే రుపనిబంధే
ఏ కాదశోధ్యాయః.

ఇటుల బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునగు
శ్రీ రమణగీతలయందు శ్రీరమణ శిష్యుడును
వాసిష్ఠుండునైన గణపతిచే జేయబడిన
గ్రంథమున పదునొకండవ అధ్యాయము.

0

శ్రీరమణాయనమః

శ్రీ ర మ ణ గీ తా.

ద్వాదశోధ్యాయః.

1. ఏకోనవింశేదివసే

భారద్వాజోమహామనాః।

కపాలీకృతిఘజ్యాయా

నవృచ్ఛత్ రమణంగురుం॥

పంచదశ అధ్యాయము.

॥తా॥ పందొమ్మిదవ వాసరమున భరద్వాజ గోత్రమున యుద్భవించిన బాఝును, గొప్ప మనస్సుగల బాఝును విద్వాంసులలో శ్రేష్ఠుండగు కపాలి, రమణ గురుని ప్రశ్నించెను.

కపాల్యవచ.

2. విషయీవిషయౌవృత్తి

రితీదంభగవంస్త్రీకం।

జ్ఞానినాంపామరాణాంచ

లోకయాత్రాసుద్భృత్యతే॥

కపాలి వాక్యము.

||తా|| విషయి అనగా అహంకారి, విషయియనగా రూపాదికము, వృత్తి (శబ్దరూప, స బంధములేనది) వ్యాపారము, అను మూడు లోకమునందు పండిత పామరులకు సమానముగా నున్నది.

3. అభివేషినివేషిణి

జ్ఞానీపామరభేదకః |

ఇహ సమేనాధనం దేహం

నివర్తయిష్యమహ్ని ||

||తా|| ఇంక నేవివేషముచే జ్ఞాని పామరునికంటె నధికుఁడు. ఈ నం దేశముఁ బోగొట్టవలయును.

భగవానువాచ.

4. అభిన్నోవిషయాయస్య

స్వరూపాన్మనుజ్జ్వభా

వ్యాపారవిషయాభాతః

తస్యాభిన్నోస్వరూపతః ||

భగవంతుని వాక్యము.

||తా|| పురుషశ్రేష్ఠుడా! ఎవనికి స్వరూపముకంటె విషయియగు నహం వృత్తి వేరుగా ననుభవింపఁబడదో అతనికి వ్యాపారవిషయములుకూడ స్వరూపము కంటె భిన్నముగా భాసింపవు.

5. విభిన్నోవిషయాయస్య

స్వరూపాదభిమానినః |

వ్యాపారవిషయసాభాతః

తస్యభిన్నోస్వరూపతః॥

॥తా॥ అభిమానము గల ఎవనికి స్వరూపముకంటె విషయముగ నహంవృత్తి భిన్నముగా నుండునో హానికి వ్యాపారవిషయములు స్వరూపముకంటె భేదము నొందినటులఁ దోచుచున్నవి.

6. భేదాభాసేవిజానాతి

జ్ఞాన్యభేదంతుతాత్వికం।

భేదాభాసవశంగత్వా

పామరస్తువిభిన్నతే॥

॥తా॥ భేదముగ దోచినటులుండినను యచ్చట జ్ఞానము గల వాఁడు తత్వ మునకు సంబంధించు యభేదమునే గ్రహింపుచున్నాడు. భేదముగ ప్రకాశించు టకు భ్రమచే నధీనతను జెంది పామరుఁడు వేరు జెందుచున్నాడు.

కపాల్మయవాచ.

7. నాథయస్మిన్నిమేభేదా

భాసంతేత్రిపుటీమయాః।

శక్తిమద్యాస్వరూపంతత్

ఉతాహుశక్తివజ్జితం॥

కపాలివాక్యము

॥తా॥ ఓ గురురాయా! ఈ భేదములెచ్చట ముప్పిరి గొనియున్నవో ఆ స్వరూపము శక్తిగలదా. లేనిదా, జెప్పము.

భగవానువాచ.

8. వత్సయస్మిన్నిమేభేదా
భాసంతేత్రిపుటిమయాః।
సర్వశక్తంస్వరూపంత
దాహుర్వేదాంతవేదినః॥

భగవంతుని వాక్యము.

॥తా॥ ఓ బిడ్డా! ఈ భేదము లెచ్చట ముప్పిరి గొనియున్నవో యా స్వరూపమును వేదాంతవేత్తలు సర్వ శక్తులు గలదానినిగ వచింపుచున్నారు.

కపాలువాచ.

9. ఈశ్వరస్యతుయాశక్తి
క్రితావేదాంతవేదిభిః।
అస్తివాచలనంతస్యా
మాహూస్విన్నాథనాస్తివా॥

కపాలివాక్యము.

॥తా॥ వేదాంతవేత్తలు దేనిని ఈశ్వరునియొక్క శక్తినిగ ముఠింపుచున్నారో దానియందు చలనమున్నదా లేదా?

భగవానువాచ.

10. శక్త్యేన్సంచలనాదేవ
లోకానాంతాతనంభవః।

చలనస్యాశ్రయోవస్తు
ననంచలతిక్వచిత్ ।

భగవంతుని వాక్యము.

||తా|| శక్తియొక్క కదలికవలన తండ్రి! లోకములయొక్క యుత్పత్తి గలుగుచున్నది. చలనమున కాశ్రయమును వస్తువు యొకప్పుడును కదలక యున్నది

11. అచలస్యతుమచ్ఛక్తే
శ్చలనంగోక కారణం ।
తామేవాచక్షుతేమాయా
మనిర్వాచ్యాంవివశ్చితః ॥

||తా|| అచలనమగు వస్తువు యొక్క చలనమునైన శక్తియొక్క యేచలనమును లోకకారణమనియెవరో దానినే చెప్పుటగాని చలనమున విద్వాంసులు చెప్పుచున్నారు.

12. చంచలత్వంజన్యమిహ
యథాగ్ధమివభౌతమ్ ।
చలనంననరశ్శేష
స్వరూపస్యతువస్తుతః ॥

||తా|| చలనము విషయమున నహంకారి విజ్ఞుడు దానివలె తోచుచున్నది పుడవశ్రేణుఁడా యాత్మున నలనము విషయము లేదు.

13. ఈశ్వరస్యచరశ్శేష
భేదోద్భవ్యేనిమిత్తకః ।

మిథునంత్యేదమేకంస్యాత్

ప్రప్తే శ్చేదుపసంహృతా॥

॥తా॥ ఈశ్వరుని శక్తిని భవము దృష్టిచే గలిగినది. చూపును లోపలికి దిప్పిన ఈ చంపతులు (జంట) యొకరిని నె యుండును.

కపాల్యువాచ.

14. వ్యాపారఃఈశ్వరస్యాయం
దృశ్యబ్రహ్మాండకోటికృత్ ।
నిత్యఃకింలభవాన్నిత్యో
భగవాన్ప్రస్తుమిన్ద్రతి॥

కపాలివాక్యము.

॥తా॥ చూడలేని యదేక బ్రహ్మాండముల సృజించు ఈశ్వరుని వ్యాపారము నిత్యమా లేక అనిత్యమా భగవంతుడా! చెప్పవలసినది.

భగవాన్ప్రస్తుచే.

15. నిజయాపనియాశైల్యై
చలన్నవ్యచలఃపరః ।
నేమిలంఘునిసంవేద్యం
రహస్యమిదముత్తమం॥

భగవంతుని వాక్యము.

॥తా॥ తనదైన యుత్తమము శక్తిచే కదలుచున్న వాడైనను ప్రకృతి కంటె పరుడగు వాడు (అర్థ) గదలకయె యున్నాడు. కేవలము ఋషులచే చెలియదగినదీయుత్తమ రహస్యము.

16. చలత్వమేవవ్యాపారః
 వ్యాపారశక్తిరుచ్యతే |
 శక్త్యాసర్వమిదందృశ్యం
 సనర్జపరమఃపుమాన్ ||

||తా|| చలనమే వ్యాపారము. వ్యాపారమే శక్తియని చెప్పబడుచున్నది. శక్తిచేఁ బరమపురుషుఁడు ఈ దృశ్యప్రపంచమునంతయు సృజించెను.

17. వ్యాపారస్తుప్రవృత్తిశ్చ
 నివృత్తిరితిచద్విధా |
 నివృత్తిస్థాయత్రవర్ష
 మాత్మైవాభూదితిశ్రుతిః ||

||తా|| వ్యాపారమున్న ప్రవృత్తి యనియు నివృత్తి యనియు, రెండు విధములుగ నున్నది. “యత్ర సర్వమాత్మైవాభూత్” అను శ్రుతి నివృత్తిపరమై యున్నది.

18. నానాత్వంద్వైతకాలస్థం
 గమ్యతేసర్వమిత్యతః
 అభూదితిపదేనాత్ర |
 వ్యాపారఃకోపిగమ్యతే ||

||తా|| సర్వమునుటచే ద్వైత సంకేత సమయసిద్ధమగు నానాత్వము దోచు చున్నది. అభూత్ (అయె) నను పదముచే ఈ ప్రపంచమందలి వ్యాపారమునకుఁ జోచుచున్నది.

19. అత్మైవేతివినిర్దేశా
 ద్వితేషాణాంసమంతతః |

ఆత్మనేత్యైశ్వర్యసంహార

స్వజాతానాంక్షక్తిరితః॥

॥తా॥ “ఆత్మగనే,, యని నిర్దేశించుటవలన ఆ యాత్మయందుత్పత్తి జరిగిన విశేషములకన్నిటికిని ఆ యాత్మయందే లయముఁ జెప్పబడెను.

20. వినాశోక్తింనరశ్చేష

“స్వరూపేనప్రతీయతే”।

వ్యాపారఆశ్రయశ్చేతి

ద్వినామాశక్తిరుచ్యతే॥

“స్వరూపంనప్రతీయతే” అని పాఠాంతరము.

॥తా॥ శక్తిలేక స్వరూపము ప్రకాశింపదు. వ్యాపారము, ఆశ్రయము, అని శక్తిరెండు పేరులు గలవిగఁ జెప్పబడుచున్నది.

21. వ్యాపారోవిశ్వసర్గాది

కార్యముక్తంమనీషిభిః।

ఆశ్రయోద్విపదాంశేవ

స్వరూపాన్నాతిరిచ్యతే॥

॥తా॥ ప్రపంచముయొక్క సృష్టి మొదలగు కార్యమును వ్యాపారమని చెప్పుచున్నారు. ఓ మనుష్యశ్రేష్ఠుడా! స్వరూపమే ఆశ్రయము.

22. స్వరూపమన్యసాపేక్షం

నైవసర్వాత్మకత్వతః।

శక్తింవృత్తింస్వరూపంచ

యవపంచేదవేదసః॥

॥తా॥ సర్వస్వరూపమగుటలన యాత్మరూప మిథర వస్తువులయొక్క యపేక్షతో గూడినదియై కాదు. ఈ విధముగా శక్తిని ఆశ్రయముగాను వ్యాపారముగాను గూడ నెవడు తెలుసుకొనుచున్నాడో వాడు వేత్త.

23. వృత్తేరభావేతుసతో
నానాభాప్రాసనిధ్యతి |
సత్తాశక్త్యతిరిక్తాచే
ద్వైతేర్నైవసముద్భవః॥

॥తా॥ వృత్తియొక్క లేమియుండు సత్తును నానాత్వము (అనేక విధములుగ నుండుట) సిద్ధించదు. సత్త శక్తిని యతిక్రమించినట్లయిన (వృత్తికి) వ్యాపారము నకుత్పత్తియొగలుగదు.

24. యదికాలేనభవితా
జగతఃప్రళయోమహాత్మా |
అభేదేనస్వరూపేయం
వ్యాపారోలీనవద్భవేత్॥

॥తా॥ కాలక్రమము ననుసరించి జగమునకు గొప్ప ప్రళయము గలిగెనా వ్యాపారము అత్కయందు భేదములేక లయించినదివలె నుండున్నది.

25. సర్వోపివ్యవహారోయం
నభవేచ్ఛక్తిమంతరా |
సస్పృహ పివిజ్ఞానం
యదేతత్త్రిపుటీమయం॥

॥తా॥ శక్తిని విడచి ఈ సర్వమగు వ్యవహారమున్న గలుగదు, సృష్టియు గలుగదు; ఏ యీ జ్ఞానము ముప్పిరి గొనియన్నదో యట్టి జ్ఞానమును గలుగదు.

26. స్వరూపమాశ్రయత్వేన
 వ్యాపారస్సగ్గకర్కణా।
 నామభ్యాముచ్యతేద్వాభ్యాం
 శక్తిరేకాపరాత్పరా॥

॥తా॥ పరార్థమైన శక్తి ఆశ్రయముగానుండి స్వరూపమనియు సృష్టి
 చేయుచు వ్యాపారమనియు రెండు శక్తితో వ్యవహరింపబడుచున్నది.

27. లక్షణనిచలనంయేషాం
 శక్తేస్తేషాంతదాశ్రయః।
 యత్కించితృరమనస్తు
 వక్ష్యేస్యాన్నరన్వభః॥

॥తా॥ ఎవరికి శక్తిమిక్కు లక్షణములు ఉన్నాయో వానిలో వారికి యాచలన
 శక్తికి ఆశ్రయమిచ్చుచేసియును విలక్షణములను చిహ్నమునైనది, యెఱుఁగుచు శ్రేష్ఠుడా!
 చెప్పవలసింది యున్నది.

28. తదేకంసరగుంవస్తు
 శక్తిమేకేవచక్షుతే।
 స్వరూపంకేపివిద్వాంసో
 బ్రహ్మన్యేపురుషంవరే॥

॥తా॥ ఆ యగ్గమముగు యొక వస్తువును కొందరు శక్తినిగల జెప్పుచున్నారు
 గోంవరాత్ స్వరూపమని నిచింపుచున్నారు. కొందరు విద్వాంసులు బ్రహ్మయనియు,
 మఱికొందరు పురుషుడనియు నిచింపుచున్నారు.

29. వత్ససత్యంద్విధాగమ్యం
 లక్షణేనచవస్తుతః।

లక్షణోచ్యతే సత్యం
వస్తుత స్త్వనుభూయతే॥

॥తా॥ ఓ తండ్రీ! లక్షణముచేతను వస్తురూపముచేతను రెండు విధములుగ సత్యము బొందవగినదిగ నున్నది. సత్యమును లక్షణముచే జెప్పచున్నారు. వస్తు రూపముగ యనుభవింపుచున్నారు.

30. తస్మాత్స్వరూపవిజ్ఞానం
వ్యాపారేణచవస్తుతః।
తాటధ్యేనచసాక్షాత్ప్ర
ద్భివిధంసంప్రచక్షతే॥

॥తా॥ అందువలన స్వరూప విజ్ఞానమును (అర్థరూపము కన్గొనుటను) వ్యాపారముచేతను వస్తురూపముచేతను, అనగాతటస్థభావముచే, ప్రత్యక్షభావముచే, రెండు విధములుగఁ జెప్పచున్నారు. అర్థయొక్క వ్యాపారమును రిటస్థభావము చేతను, అర్థయొక్క వస్తురూపమును ప్రత్యక్షముగను కన్గొనవలెను.

31. స్వరూపమాశ్రయంప్రాహు
ర్వ్యాపారంతాతలక్షణం।
వృత్త్యావిజ్ఞాయతన్మూల
మాశ్రయేప్రతిత్తిస్తతి॥

॥తా॥ స్వరూపమును ఆశ్రయమునుగ వ్యాపారమును లక్షణమునుగ ఓ తండ్రీ! చెప్పచున్నారు. వ్యాపారముచే దానియొక్క మూలమాశ్రయమని తెలుసుకొని ఆశ్రయమును అర్థయందు నిలకడఁ జెందుచున్నారు.

32. స్వరూపంలక్షణోపేతం
లక్షణంచస్వరూపవత్॥

తాదాత్యేనైవసంబంధ
స్వనయోస్సంప్రక్తితః॥

॥తా॥ స్వరూపము లక్షణముతో గూడినది. లక్షణమున్న స్వరూపము
గలది. ఈ రెంటికని తాదాత్మ్యసంబంధమున్నది.

33. తటస్థలక్షణేనైవం
వ్యాపారాభ్యేవమారిషః।
యతో లక్ష్యంస్వరూపంస్యా
న్నిత్యవ్యాపారవత్తతః॥

॥తా॥ ఓయీ! వ్యాపారమును చేరుగల తటస్థలక్షణముచే ఆత్మనిరూపింప
బడినదగుటచేత యాత్మైకు వ్యాపారము నిత్యమని యొప్పుకొనక తప్పదు.

34. వ్యాపారోవస్తునోనాన్య
ద్యచివశ్యసితత్వతః।
ఇదంతుభేదవిజ్ఞానం
సర్వంకాల్పనికంమతం॥

॥తా॥ వ్యాపారము వస్తువుకంటె నితరము గాదు. తత్వముచే బెరిగి
కొనిన వాడైతివా ఈ భేదజ్ఞానమంతయు కల్పనచే గలిగినదని తోచును.

35. శక్తుల్లాసాహ్వాయాసేయం
సృష్టిస్సాస్యదీశకల్పనా।
కల్పనేయమతీతాచే
త్స్వరూపమవశిష్యతే॥

॥౧౮॥ శక్తియొక్క ప్రకాశము చేరుగల ఆ యీ సృష్టి ఈశ్వరవియొక్క
కార్యముగ నుండును. ఆ యీ కార్యమును దాటిన ఆత్మరూపము మిగులుచున్నది.

శ్రీరమణగీతాను బ్రహ్మవిద్యాయాం
యోగశాస్త్రే రమణాంతేవాసిన్
వాసిష్ఠస్య గణపతే రుపనిబంధే
ద్వాదశోధ్యాయః.

ఇటుల బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునగు
శ్రీరమణగీతయుఁడు శ్రీరమణశిష్యుఁడును
వాసిష్ఠుండువైన గణపతిచేతేయుబడిన
గ్రంథమున పండ్రెండవ
అధ్యాయము.

శ్రీరమణాయనమః

శ్రీ ర మ ణ గీ తా.

ప్రయోగవిధ్యాలు.

1. అతీతామర్శమర్శాత్కృష్ణాః ।
వసిష్ఠానాంశిలంబుజాః ।
మహాదేవస్యహాసే
శ్రీరస్యబ్రహ్మదీపకః ॥
2. ప్రతిమానంపరంశ్రీరాం
లోకసేవావశ్యేష్టతా ।
విభ్రాణామహతవిఘ్నం
బ్రహ్మాదివిబుధస్తుతాం ॥
3. దక్షిణేవింశ్యతశ్చక్రే
స్తావిశ్వాకాశమానరూః ।
తపస్సభిషేదయితా
విశాలాక్షియశస్వినీ ॥
4. ప్రశ్నద్వయేనరమణా
హ్యయంవిశ్వహితంమునిం ।

అభ్యగచ్ఛదదుష్టాంగీ
నితీప్రేనముఖేమమ॥

పదుమూడవ అధ్యాయము.

॥తా॥ ఆశ్రేయలవంశమునకు వెన్నెలయు, వాసిష్ఠకులమునకు శోడలును
ధీతుండగు బ్రహ్మవేత్తయైన మహాదేవునికి తల్లియు, పరిశ్రుతలలో శ్రేష్ఠురాలును,
లోకసేవయును వ్రతమున దీక్షుగలదియు, విబుధులచే స్తుతింపబడు బ్రహ్మాదియనగా
కాది (కకాకాది) పంచదశ మహావిద్యను ధరింపుచున్నదియు, వింధ్యాద్దక్షిణదేశము
నందు తారిజేశకి మహావిద్యకు ఆదిమగురువుగ శ్రసిద్ధురాలును తపస్సఖియగు నా
భార్య వికాలాక్షి లోకహితుడగు శ్రీరమణముషిని రెండు ప్రశ్నలను నాద్వాకా
యడిగించెను,

[తారావిద్య కేవల శ్రీగురు పరంపరాసిద్ధమని సంప్రదాయము. ఈ విద్య
మైథిలదేశములో మాత్రము గలదు. దానిని మే దక్షిణ దేశమునకు తీసుకొనివచ్చినది].

5. ఆత్మస్థితానాంనారీణాం
మస్తిచేత్ప్రతిబంధకం
గృహత్యాగేనహంసీత్వం
కిముస్యాత్ శాస్త్రసమ్మతం॥

॥తా॥ ఆత్మయందు నితకడఁ జెందిన శ్రీలకు ప్రతిబంధకమున్నయడల
ఇట్లు విడచి పరమహంసినిలాగ యుండుట శాస్త్రసమ్మతమగునా?

6. జీవన్ముఖేవముక్తాయా
జేహపాతోభవేద్యతి
దహనంవాసమాధిర్వా
కార్యంయక్తమనంతరం॥

॥తా॥ జీవన్ముక్తురానికి దేహపతనము సంభవించిన యనంతరము దహన మొనర్చవలయునా సమాధి శాశ్వతించవలయునా యుక్తమెది?

7. ప్రశ్న ద్వయమిదంశ్రుత్వా
భగవాన్ ఋషిసత్తమః।
అమౌచన్నిర్ణయంతత్ర
సర్వశాస్త్రార్థతత్వవిత్ ॥

॥తా॥ ఈ రెండు ప్రశ్నలు విని సర్వ శాస్త్రార్థముల నిజము తెలిసిన
వాఁడును భగవంతుడనగు ఋషిశ్రేష్ఠుఁడు అందలి నిర్ణయము తెలిపెను.

8. స్వరూపేవర్తమానానాం
వక్వానాంయోషితామపి।
నివృత్తత్వాన్నిషేధస్య
హంసీత్యంనైవదుష్కృతి ॥

॥తా॥ స్త్రీలయినను పరిపాకముఁ జెందినవారై అత్కరూపమున నిలకడఁ
జెందిన వారికి నిషేధము లేనందున హంసీనిలుగ నుండుట తప్పు గాదు.

9. ముక్తత్వస్యావిశిష్టత్వాత్
భోధస్యచవధూరపి।
జీవన్ముక్తానదాహ్యస్యా
త్తదేహాహినురాలయః ॥

॥దా॥ ముక్తియు జ్ఞానమును స్త్రీపురుషులకు కుల్యమగుటచేత స్త్రీనైవను
జీవన్ముక్తురాలని ధహింపదగదు. (ఏలనగ) అపె తేహమున్ను నేవాలయముగనున్నది.

10. యేదోషాదేహదహనే
పుంసోముక్తస్యవంస్సృతాః।

ముక్తాయాన్సంతితేన క్వే

దేహ దాహేచ యోషితః॥

||తా|| ముక్తడగు పురుషునియొక్క దేహదహనన యెన్ని దోషములున్నవో, ముక్తరాలగు స్త్రీయొక్క దేహమును దహనమొనర్చినను అన్ని దోషములున్నవి.

11. ఏకవింశేష్ఠిగీతోభూ

దయమగ్ధోమసిషిణా

అశ్శిక్ష్మత్స్యజ్ఞానవతీం

రమణోసమహ్నిణా॥

||తా|| ఇరువదియొకటి యవదనమున నీయర్థమును వేర్తయగు రమణమహర్షిజ్ఞానవతిని గురించి ఉపన్యసి చెను.

ఇతి శ్రీరమణగీతోభూతానాం ఐక్యవిభాగము

యోగిశాస్త్రం విమలవేదమునా

వాసిష్ఠస్య సుమిత్రాదేవీనిరూపే

త్రయోవళోగ్యాదయః॥

ఇటుల బ్రహ్మోపదేశము లొకటి వ్రాసిరి

శ్రీరమణగీతం నామ ఐక్యవిభాగము

వాసిష్ఠంబున గ్రంథించినది

గ్రంథంబున వ్రాసినది

అశ్శిష్టము.

0

శ్రీరమణాయనమః .

శ్రీ రమణ గీతా.

చతుర్థోఽధ్యాయః.

1. నిశాయః కేవలః కేహి
భారద్వాజః పదాంపరః।
ప్రాజ్ఞశ్చివమలోపాధి
త్వైవైర్లోనద తాంపరః॥

“నరం” అని పాఠ భేదము.

పదునాలుగవ అధ్యాయ.

॥తా॥ ఇరువదియొకటియవ దినమున రాత్రియందు వేత్తలలో శ్రేష్ఠుడును,
విద్వాంసుడును, వైదర్భుడును చక్కగ మాటలాడు వాడును శిష్యులను, యుపాధి
గలవాడును అగు భారద్వాజుడు.

2. జీవన్ముక్తింసముద్దిశ్య
మహర్షింపరిపృష్టవాన్।
అనసర్వేశుశ్చణ్డత్సు-
మహర్షిర్వాక్యమబ్రవీత్॥

॥తా॥ జీవన్ముక్తిని గురించి మహర్షిని యడిగెను. పిమ్మట యంచరు
వినుచుండగ మహర్షి బదులుఁ జెప్పెను.

3. శాస్త్రీయైక్లాక్తికై శాపి
ప్రత్యయైరవిచాలితా।
స్వరూపేనుదృఢానిష్ఠా
జీవన్ముక్తిరుదాహృతా॥

॥తా॥ శాస్త్రీసంబంధములగు లోకసంబంధములగు వాసనలచే జలింప
నిదియు మిగుల దృఢమగు యాత్మరూపమందలి నిలకడయే జీవన్ముక్తియని చెప్పఁ
బడుచున్నది.

4. ముక్తిరేకవిధై వస్యాత్
ప్రజ్ఞానస్యావిశేషతః।
శరీరస్థం ముక్తబంధం
జీవన్ముక్తం ప్రచక్షతే॥

॥తా॥ గొప్ప జ్ఞానముఁ గలవానికి పాపాన్యముగ ముక్తి యొక విధముగనే
యుండును. శరీరమందున్న వాఁడైనను, బంధమునుండి తొలగిన వానిని జీవన్ముక్తునిగాఁ
జెప్పచున్నారు.

5. బ్రహ్మలోకగతో ముక్త
శ్శ్లోయ తేనిగ మేషుయః।
అనుభూతౌ నభేదో స్తి
జీవన్ముక్తస్య తస్య చ॥

॥తా॥ ఎవనిని బ్రహ్మలోకముఁ జేరి ముక్తిఁ జెందినవానినిగ శాస్త్రీయులుఁ
జెప్పచున్నాఁ, జీవన్ముక్తునికిని వానికిని యాత్మగుణభవంబున భేదంబు లేదు.

6. ప్రాణాన్యమవలీయం తే
యస్యాత్మైవమహాత్మనః॥

తస్యోప్యనుభవౌవిద్య

న్నేతయోరుభయోరివ॥

॥తా॥ ఇచ్చటనే ఏ మహాత్మునియొక్క ప్రాణములు యార్థియందు లీనములగుచున్నవో వానియొక్క ముక్త్యనుభవమును వీరిద్దఱయొక్క యనుభవములకు సున్నది.

7. సామ్యాత్స్వరూపనిష్ఠాయాః

బంధహినేశ్వసామ్యతః।

ముక్తిరేకవిధైవస్యాత్

భేదస్తుపరబుద్ధిగః॥

॥తా॥ ఆత్మరూపమందలి నిలకడ సమానుగుటవలన బంధమునుండి తొలగుటయు సమానమైనదగుటవలన ముక్తియొక విధముగలదిగ నే యుండును. ఇందలి భేదము పరబుద్ధికి మాత్రము తోచునదిగా నున్నది.

8. ముక్తోభవతిజీవన్మో

మహాత్మాత్మనినంస్థితః।

ప్రాణాస్సమవలీయంతే

తస్యైవాత్రనర్వభః।

॥తా॥ పురుషశ్రేష్ఠుడా! ఆత్మస్థితుడైన యేమహాత్ముడు జీవామండగానే ముక్తుడగుచున్నాడో వానికిమాత్రమితోకముననే ప్రాణముల స్వయంబులయును నొందుచున్నది

9. జీవన్ముక్తస్యకాలేన

తపసఃపరిపాకతః।

స్వర్పాభా ప్రాప్తిస్థి స్థాత
 రూపేనత్యక్తుత చిత్తం॥

॥తా॥ కాలక్రమముగ విపస్నయొక్క- పరిపాకముచే రూపమున్నను
 జీవస్కృతుని తాకుడుయొక్క- లేమియు సిద్ధియను.

10. భూయశ్చపరిపాకేన
 రూపాభా ప్రాప్తిస్థితి।
 కేవలంచిన్మయోభూత్వా
 సనిద్ధోవిహరిష్యతి॥

॥తా॥ మఱిలనున్న (పిమ్మటను) ఆత్మభవరూప విప:పరిపాకముచే
 రూపముయొక్క లేమియును సిద్ధింపుచున్నది. అట్టి స్థితియు కేవలము భూయోభూతై
 విహరింపగలదు.

11. శరీరసంశ్రయంసిద్ధ్యో
 ర్ద్వయమేతన్నరోత్తమ।
 అప్సేనాపిచకాలేన
 దేవతానుగ్రహద్యవేత్॥

॥తా॥ దేవతానుగ్రహమువలన శరీరము నాశ్రయించిన ఈ రెండు సిద్ధులు
 పురుషశ్రేష్ఠుడా అల్పకాలముననే గలుగును.

12. భేదమేతంపురస్కృత్య
 తారతమ్యంననంపది।
 దేహవానశరీరోవా
 ముక్తాత్కానిసుస్థితః॥

॥తా॥ ఈ భేదముననుసరించి అత్తానుభవ సంభవయందు మాయ తక్కువలు గలుగవు. దేహముగల వాడైనను లేనివాడైనను అత్తయందు నిలకడఁ జేరిన వాడు ముక్తుఁడుగ నున్నాడు.

13. నాడీద్వారార్చిరాద్యేష
మాగ్నేహోర్ధ్వగతిర్నరః।
తత్రోత్పన్నేనబోధేన
సద్బోముకోభవిష్యతి॥

॥తా॥ సుషుమ్న నాడినుండి యర్చిరాది మార్గముగ యూర్ధ్వగతిగల వాడైన పురుషుఁడు అచ్చట గలిగిన జ్ఞానముచే యష్టాదు ముక్తిఁజేరినవాఁడు గాగలడు.

14. ఉపాసకస్యసుతరాం
పక్వచిత్తస్యయోగినః।
ఈశ్వరానుగ్రహఃప్రోక్తః
నాడీద్వారోత్తమాగతిః॥

॥తా॥ ఉపాసకుఁడును మిగులఁ జరిపాకము నొందిన చిత్తము గల వాఁడు నైన యోగిశీత్యవానుగ్రహముచే సుషుమ్న నాడి మూలకముగ యుత్తమ గతి లభింపుచున్నది.

15. సర్వేషుకామచారోస్య
లోకేషుపరికీర్తితః।
ఇచ్ఛయానేకదేహనాం
గ్రహణంపాప్యనుగ్రహః॥

॥తా॥ వీనికి సర్వలోకములయందు ఇష్టేషు వచ్చినటుల సంచరించుటయు, లోరికననుసరించి దేహములను గ్రహించు శక్తియు లోకానుగ్రహశక్తి గలుగుటయును.

16. కైలాసం కేపిముక్తానాం
లోకమాహుర్గనీషిణః!
ఏకేనదంతివైకుంఠం
పరేత్వాదిత్యమండలం॥

॥తా॥ విద్వాంసులు ముహూర్తము వసించు లోకమును కైలాసమని కొందఱు, వైకుంఠమని మరికొందఱు, మఱికొందఱు సూర్యమండలమనియుఁ జెప్పుచున్నారు.

17. ముక్తలోకాశ్చ తేన శ్వే
విద్యై భూమ్యాదిలోకవత్ ।
చిత్రవైభవయాశక్త్యా
స్వరూపేపరికల్పితాః॥

॥తా॥ ఓయీ విద్వాంసుడా! భూలోకము మున్నగు లోకములవలె యీ ముక్తలోకములన్నియు అర్థయొక్క యాశ్చర్యమైనదయి చిత్రమైనదియగునగు వైభవముగల శక్తిచే నాత్మరూపమునందే కల్పింపఁబడినవి.

- ఇతి శ్రీరమణగీతాను బ్రహ్మవిద్యాయాం
యోగశాస్త్రే రమణాంతేవాసిनో
వాసిష్ఠస్య గణపతే రుపనిబంధే
చతుర్దశోధ్యాయః.

ఇటుల బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునగు
శ్రీరమణగీతలయందు శ్రీరమణిష్యుడును
వాసిష్ఠుండునైన గణపతిచే జేయబడిన
గ్రంథమున పదునాలుగవ
అధ్యాయము.

0

శ్రీరమణాయనమః

శ్రీ ర మ ణ గీ తా.

పంచదశోధ్యాయః.

1. శ్రేణంనామకింనాథ
మనసంనామకింమతం!
కింవామునికులశ్రేష్ఠ
నిదిధ్యాసనముచ్యతే॥

పదునైవ ఆధ్యాయము.

॥తా॥ ఓప్రభా! శ్రేణమనశేమి? మనసమనిన యభిప్రాయమేమి? మునుల
కంఠుల శ్రేష్ఠుడా! నిదిధ్యాసనమనశేమని చెప్పబడుచున్నది.

2. ఇత్యేవంభగవాన్పల్లవో
మయాబ్రహ్మవిదాంవరః!
ద్వావింశేదివసేప్రతాత
రబ్రవీచ్ఛిష్యసంసది॥

॥తా॥ ఇవిధముగ నేనడుగగ నాబ్రహ్మశేత్తులలో శ్రేష్ఠుడగు భగవంతుఁ
డైన రమణయుపి ఇనువదిరెండవదినమున శిష్యులయొక్క సభయందిద్విధముగఁ
బెప్పెను.

3. వేదశీర్షస్థవాక్యానా
మథవ్యాఖ్యానపూర్వకం।
ఆచార్యాచ్చవణంకేచి
చ్చవణంపరిచక్షు తే॥

॥తా॥ అర్థము నెల్లడియగునటుల వేదాంతవాక్యముల నాచార్యులిఖిత
వినుటను శ్రవణమని కొందరు చెప్పెనరు.

4. అపచీత్రవణంప్రామా
రాచార్యాద్విడితాత్మనః।
గిరాంభాషామయినాంచ
స్వరూపంబోధయంతియాః॥

॥తా॥ మఱికొందరు ఆత్మరూపమునుఁ దెలుపునవియు తమయొక్క
భాషలలో జేరినవియును మాటలను కూడ ఆత్మను దెలిసిన యాచార్యునివలన వినుటను
శ్రవణమని చెప్పచున్నారు.

5. శ్చుత్వావేదాంతవాక్యాని
నిజవాక్యానివాగురోః।
జన్మాంతరీయపుణ్యేన
జ్ఞాత్వాప్రాభయమంతరా॥

॥తా॥ గురువువలన వేదాంతవాక్యములను, స్వంతవాక్యములనుగాని విని
భూర్వజన్మ పుణ్యముచే ఉభయమువినా తెలుసుకొనిగాని,

6. అహంప్రత్యయమూలంత్వం
శరీరాదేర్విలక్షణః।

ఇతీదంశ్రవణంచిత్రా
ప్రపంచంవస్తుతోభవేత్ ||

॥తా॥ ‘నేను’ అను పృథ్వికి మూలమగు వాడవు నీవు శరీరము మున్నగు
వానికంటె విలక్షణుడవు యను చిత్రవృత్తినుంచి గలిగిన ఈ శ్రవణమే శ్రవణమగును

7. పదంతిమససంకేచిత్

శాస్త్రార్థస్యవిచారణం |

పస్తుతోమససంతాత

స్వరూపస్యవిచారణం ||

॥తా॥ కొందరు మననమును శాస్త్రార్థమును విచారించుటయని చెప్పుచు
న్నారు. ఓతండ్రి! నిజముగ ఆత్మరూపమును విచారించుటయే మననము.

8. వివర్యాసేనరహితం

సంశయేనచమానద |

కైశ్చిద్భహ్నోత్సాదిజ్ఞానం

నిదిధ్యాసనముచ్యతే

॥తా॥ ఓయీ గౌరవశాలీ! వైపరీత్యము లేనిదై సంశయమునుంచి తొలగి
నదియైనగు బ్రహ్మమే ఆత్మస్వరూపమును విజ్ఞానమును కొందరు నిదిధ్యాసనమును
చున్నారు.

9. వివర్యాసేనరహితం

సంశయేనచయద్యపి |

శాస్త్రీయమైక్యవిజ్ఞానం

కేవలంనానుభూతయే ||

॥తా॥ విపరీత భావమునుంచి తొలగినదియు సంశయము లేనిదియునైనను శేషము శాస్త్రముతో గలిగిన జీవేశ్వరైక్యజ్ఞానము అనుభవమునకు రాదు.

10. సంశయశ్చవిపర్యాసః
నివాశ్యేతేడభావపి।
అనుభూత్యైవవాస్మిష
నశాస్త్రశతకైరపి॥

॥తా॥ సంశయమున్న విపరీత భావమున్న రెండును ఓయీ వాస్మిషః శా అనుభవముచేతనే బోగొట్టబడుచున్నది. నూరు శాస్త్రములచేనైనను దొలగవు.

11. శాస్త్రంశ్రద్ధావతోహృతి
సంశయంచవిపర్యయం।
శ్రద్ధాయాఃకించిదూనత్యే
పునరభ్యుదయస్తయోః॥

“హన్యాత్” అనిపాఠ భేదము.

॥తా॥ శ్రద్ధగలవానికి శాస్త్రమును గురించి వేరుగు సంశయమును విపరీత భావమును గలుగవు; గాని ఆ శ్రద్ధ కొంచెము తగ్గినయెడల సంశయము విపరీత భావము మఱల వృద్ధి నొందును.

12. మూలచ్ఛేదస్తువాస్మిష
స్వరూపానుభవేతయోః।
స్వరూపేసంస్థితిస్తస్మాత్
నిదిధ్యాసనముచ్యతే॥

॥తా॥ ఓయీ వాస్మిషఃడా! ఆత్మరూపానుభవమునందే ఆ సంశయవిపర్యాసములయొక్క వేరుకు నాశము గలుగును. అందుచే నాత్మరూపమున నిలుచుట నిదిధ్యాసనమని చెప్పబడుచున్నది.

13. బహిస్సంచరతస్తాత
 స్వరూపేసంస్థితంవినా।
 అపరోక్షోభవేద్యోధః
 నశాస్త్రశతచర్చయా॥

॥తా॥ ఆత్మరూపమున నిలకడఁ జెందక వెలుపల మెలగుచున్నవానికి
 యోతండ్రి! నూరు శాస్త్రములఁ జర్చించినను ప్రత్యక్ష జ్ఞానము గలుగదు.

14. స్వరూపసంస్థితిస్సాన్వితే
 సహజాకుండినర్షభ।
 సాముక్తిస్సాపరానిష్ఠా
 ససాక్షాత్కారశుభితః।

॥తా॥ ఓయి కుండినశ్రేష్ఠుడా! సహజమై ఆత్మరూపమున నిలకడ గలిగి
 స్వామ్యునా యదియె ముక్తి; అదియె నిలకడ; అదియె సాక్షాత్కారమనఁ జెప్పఁ
 బడుచున్నది.

ఇతి శ్రీరమణగీతాసు బ్రహ్మవిద్యాయాం
 యోగశాస్త్రే రమణాంతేవాసిలో
 వాసిష్ఠస్య గణపతే రుపనిబంధే
 పంచదిశోధ్యాయః

ఇటుల బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునగు
 శ్రీరమణగీతలయందు శ్రీరమణిష్యుండును
 వాసిష్ఠుండునైన గణపతిచేఁ జేయబడిన
 గ్రంథమున పడునైదవ
 అధ్యాయము.

0

శ్రీరమణాయనమః

శ్రీ ర మ ణ గీ తా.

పోడశోధ్యాయః.

1. అథభక్తింసముద్దిశ్య
సృష్టఃపురుషసత్తమః।
అథాపతమహాభాగో
భగవాన్రమణోమునిః॥

పదనారవ అధ్యాయము.

॥తా॥ పిమ్మట భక్తిని యుద్దేశించి యడగబడినవాడై పుత్రవశ్రేష్ఠుడును
గొప్ప మహిమగలవాడైన భగవంతుడగు రమణయుగి వలికెను.

2. ఆత్మాప్రియస్సమస్తస్య
ప్రియం నేతరదాత్మనః।
అచ్చిన్నాత్మైలధారావ
త్ప్రీతిఃభక్తిరుదాహృతా॥

॥తా॥ ఆత్మ అందఱికిని ముష్టిమైనది. ఆత్మకంటే ఇవ్వుమైనది వేరొద్ది
యను లేదు. ఎడతెగనిదై తైలధారంబోలు పీఠియై భక్తియని చెప్పబడినది.

3. అభిన్నంస్వాత్మతఃప్రీత్యా
విజానాతీశ్వరంకవిః।

జానన్నప్యవరోభిన్నం

ప్రేసఆత్మనితిష్ఠతి॥

॥తా॥ విద్వాంసుడీశ్వరుని తన యాత్మకంటె వేఱుగ యుండనివానిగఁ బ్రీతిచేఁ జెలికికొనుచున్నాడు. వఱియొకడు భేదముఁ జెందిన వానిగఁ జెలుసు కొనుచున్నవాఁడైనను ఈశ్వరభక్తిచే ఆత్మాయందు లీనుఁడుగనున్నాడు. (తాను వేఱుగ దలచినను ఈశ్వరుఁడాత్మకూఱుఁజే గదా).

4. వహంతీప్రైలధారావ

ద్యాప్రీతిఃపరమేశ్వరే।

అనిచ్చతోపిసాబ్ధిం

స్వరూపంనయతిధ్రువం॥

॥తా॥ ఏ ప్రీతి పరమేశ్వరునియందు శైలధారవలె ప్రవహింపుచున్నదో యా ప్రీతి కొరనివాఁడొక్క బుద్ధినిన్ని యాత్మరూపమును గఱించి నిజముగ పొందిం పుచున్నది.

5. పరిచ్ఛిన్నయదాత్మానం

స్వల్పజ్ఞంచాపిమన్యతే।

భక్తోవిషయరూపేణ

తదాక్లేశనివృత్తయే॥

॥తా॥ శక్తుఁడార్థును స్వల్పజ్ఞునిగాను పరిచ్ఛిన్నునిగాను ఎప్పుడు తలచు చున్నాడో అప్పుడు క్లేశముల నివృత్తికొఱకు లక్ష్యరూపముగా (ఉత్తరార్థోక్తమతా నస్వయమి),

6. వ్యాపకంపరమంవస్తు

భజతేదేవతాధియాః

భజంశ్చ దేవతాబుద్ధ్యా
త దేవాం లేసమశ్నుతే॥

॥తా॥ సర్వప్రపంచమును వ్యాపించినదగు ఉత్తమ వస్తువును దేవతాబుద్ధితో
నేవింపుచున్నాడు. తేవతయను బుద్ధితో నేవింపుచున్నవాడై కడపట ఆ యీ
వస్తువునే బొందుచున్నాడు.

7. దేవతాయాసరశ్రేష్ఠ
నామరూపప్రకల్పనాత్ ।
తాభ్యాంతునామరూపాభ్యాం
నామరూపేవిశేష్యతి॥

॥తా॥ ఓ పురుషశ్రేష్ఠఁడా! దేవతకు నామరూపములను గల్పించుటవలన
యా నామరూపములచేతనే ప్రాప్తిపంక్తిక నామరూపములను జయింపగలడు.

8. భక్తౌతుపరిపూర్ణాయా
మలంశ్రవణమేకదా ।
జ్ఞానాయపరిపూర్ణాయ
తదాభక్తిఃప్రకల్పతే॥

॥తా॥ భక్తి పరిపూర్ణమగుచుండగా వినికిడి యొకసారియే చాలును. పరి
పూర్ణ జ్ఞానముకై భక్తి ప్రయత్నము సాధనమగుచున్నది.

9. ధారావ్యవేతాయాభక్తి
స్సవిచ్ఛిన్నేతికీర్త్యతే ।
భక్తైఃపరిస్యాస్సహేతు
ర్భవతీతివినిగ్ధయః॥

॥తా॥ ఏ భక్తి ధారణనిదో యది విచ్ఛిన్న భక్తియని చెప్పబడుచున్నది.
విచ్ఛిన్న భక్తి పూర్ణభక్తికి కారణమగును.

10. కామాయభక్తింశర్వాణః
కామంప్రసాప్యప్యనిర్వృతః।
శాశ్వతాయసుఖాయాంతే
భజతేపునరీశ్వరం॥

॥తా॥ శోరికై భక్తిసభ్యసింఘిన వాడై శోరికను బొందియు ర్మప్తిబొందని
వాడై కడపట కాశ్యత గుఖయనొందుటకు మఱల నీశ్వరుని సేవింపుచున్నాడు.

11. భక్తిఃకామసమేతాపి
కామాప్తాననివర్తతే।
శ్రద్ధావృద్ధావరేపుంసి
భూయఎవాభివర్ధతే॥

॥తా॥ భక్తిశోరికలతో గూడినదైనను శోరికలు సిద్ధించిననేనుక మఱలదు.
మరమపురుషునియందు వృద్ధిజెందిన శ్రద్ధ యప్పుడు మఱల వృద్ధిజెందును.

12. వర్ధమానాచసాభక్తిః
కాలేపూర్ణాభవిష్యతి।
పూర్ణయావరయాభక్త్యా
జ్ఞానేనేవభవంతరేత్ ॥

॥తా॥ ఆ భక్తి వృద్ధిజెందుచున్నదై సమయమున నీ డినదిగఁ గాఁగదు
నిండినదగు ఉత్తమమైన భక్తిచేత జ్ఞానముచేతవలె సంసారమును పురుషుడుబాటును.

ఇతి శ్రీరమణగీతాను బ్రహ్మవిద్యాయాం
 యోగశాస్త్రే రమణాంతేవాసిన్
 వాసిష్ఠస్య గణపతే రుపనిబంధే
 షోడశోధ్యాయః.

ఇటుల బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునగు
 శ్రీరమణగీతలయందు శ్రీరమణిష్యుడును
 వాసిష్ఠుండునైన గణపతిచే జేయబడిన
 గ్రంథమున పదునారవ
 అధ్యాయము.

0

శ్రీరమణాయనమః

శ్రీ ర మ ణ గీ తా.

సప్తదశోధ్యాయః.

1. పంచవింశేతుదివసే

వైదర్యోవిమహాంవరః।

ప్రశ్రయావనతోభూత్వా

మునిభూయోపిపృష్టవాః॥

పదునేడవ అధ్యాయము.

॥తా॥ ఇరువదియవ దినమున విద్యుచ్ఛేఖుడగు వైదర్యుడు అడకుచే
వంగినవాడై మునిని విలుగ ప్రశ్నించెను.

వైదర్య ఉవాచ.

2. క్రమేణాయాతికింజ్ఞాసం

కించిత్కించ్చి నేదినే।

ఏకస్మిన్నేవకాలేకిం

పూర్ణమాభాతిభానువత్॥

వైదర్యుని వాక్యము.

॥తా॥ ప్రతిదినమున కొంచెము కొంచెము క్రమముగ జ్ఞానము గలుగు
చున్నదా, లేక యొకే సమయమున నిండినదై సూర్యునివలె వెలుగుచున్నదా?

భగవానువాచ.

3. క్రమేణాయాతినజ్ఞానం
కించిత్కించద్దినేదినే!
అభ్యాసపరిపాకేన
భాసతేపూర్ణమేకదా॥

భగవంతుని వాక్యము.

॥తా॥ ప్రతిదినమున క్రమముగ జ్ఞానము కొంచెము కొంచెముగ గలుగదు.
అది అభ్యాసముయొక్క పరిపాకముచే పూర్ణమై యొకప్పుడే ప్రకాశింపుచున్నది.

వైదర్భ ఉవాచ.

4. అభ్యాసకాలేభగవన్
వృత్తిరంతర్బహిస్తథా!
యాతాయాతంప్రకుర్వాణా
యాతేకింజ్ఞానముచ్యతే॥

వైదర్భుని వాక్యము.

॥తా॥ ఓ భగవంతుడా! వ్యాపారము (అశ్రమవృత్తి) అభ్యాసకాలమున
లోపలికి బయటికి బోవును వచ్చుచునున్నది. ఈ యాతాయాతమునందు లోపలికి
బోవుట జ్ఞానముని చెప్పబడునా?

భగవానువాచ.

5. అంతర్యామితిర్విద్వత్
బహిరాయాతీచేత్సునః!

అభ్యాసమేవతామాహుః

జ్ఞానంహ్యనుభవోచ్యుతః॥

భగవంతుని వాక్యము.

॥తా॥ ఓ విద్వాంసుడా! లోపల ప్రవేశించిన బుద్ధి వఱల వెలుపల వచ్చు చున్నదామైనా దానభ్యాసమునగనే జెప్పదురు. జాణిని యనుభవమే జ్ఞానముగ జెప్పబడుచున్నది.

వైదర్భ ఉవాచ.

6. జ్ఞానస్యమునిశార్దూల

భూమికాఃకాశ్చిదీరితాః।

శాస్త్రేషువిదుషాంశ్రేష్ఠైః

కథంతాసాంసమన్వయః॥

వైదర్భుని వాక్యము.

॥తా॥ ఓ మునిశ్రేష్ఠాడా! విద్యుచ్ఛ్రేష్ఠులు శాస్త్రములయందు జ్ఞానమునకుఁ గొన్ని తారతమ్యములను జెప్పిరి. వానియొక్క చేరిక (సమన్వయము) ఎటుల?

భగవానువాచ.

7. శాస్త్రోక్తాభూమికాస్సర్వాః

భవంతిపరబుద్ధిగాః।

ముక్తిభేదాభివప్రాజ్ఞ

జ్ఞానమేకంప్రజానతాం॥

భగవంతుని వాక్యము.

॥తా॥ ముక్తిభేదములవలెనే శాస్త్రమునందు జెప్పిన జ్ఞానముయొక్క తారతమ్యములు పరబుద్ధికిమార్పిణి గోచరించును. ఎన్నుతః జ్ఞానుల జ్ఞానమొక్కటియే.

8. చర్యాం దేహేంద్రియావీనాం
 వీర్యైర్భానుసారిణీం।
 కల్పయంతిపరేభూమి
 స్తారతమ్యంనవస్తుతః॥

॥తా॥ ప్రారబ్ధముననుసరించినిది అయిన దేహము ఇంద్రియము మున్నగు
 బానియొక్క నడవడిని జూచి ఇతరులు జ్ఞానమునకు భేదములను ఏర్పఱచుచున్నారు.
 వస్తురూపమున నిజముగ జ్ఞానమునకు హెచ్చు లెక్కలేదు.

వైదర్భ ఉవాచ.

9. ప్రజ్ఞానమేకదాసిద్ధం
 సర్వాజ్ఞాననిబర్హణం।
 తిరోధత్రేకిమజ్ఞానా
 త్సంగాదంకురితాత్పునః।

వైదర్భని వాక్యము.

॥తా॥ సకలములయందు జ్ఞానములఁ జోగొట్టునదియైన గొప్ప జ్ఞానము ఒక
 ప్పడు కలిగినదై సంగముచేఁ గలిగిన యజ్ఞానముచే నుటల మఱుగఁగుచున్నదా?

భగవానువాచ.

10. అజ్ఞానస్యప్రతిద్వంద్వ
 సపరాభూయతేపునః।
 ప్రజ్ఞానమేకదాసిద్ధం
 భరద్వాజకులోద్భవ॥

భగవంతుని వాక్యము.

॥౮॥ ఓ భారద్వాజుడా! అజ్ఞానమును యుగగ్రోక్తివలన యొకప్పుడు
గలిగిన జ్ఞానము మఱియొక దిశస్కరింపఁబడదు. (అనగా తొలగదు).

ఇతి శ్రీరమణగీతాసు బ్రహ్మవిద్యాయాం
యోగశాస్త్రే రమణాంతేవాసిలో
వాసిష్ఠస్య గణపతే రువనిబంధే
సప్తదశోధ్యాయః.

ఇటుల బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునగు
శ్రీరమణగీతలయుందు శ్రీరమణకీర్త్యుఁడగు
వాసిష్ఠుండునైన గణపతిచే జేయబడిన
గ్రంథమున పదునేడవ
అధ్యాయము.

శ్రీరమణాయనమః

శ్రీ ర మ ణ గీ తా.

అష్టదశోధ్యాయః.

1. పరపరాశరగోత్రసముద్భవం
వసుమతీసురసంఘయశస్కరం
విమలసుందరపండితనందనం
కమలవత్ప్రవిశాలవిలోచనం॥

పదునైమిదవ అధ్యాయము.

1. శ్రీ॥ శ్రీశ్రీమగు శరాశరగోత్రమందుద్భవించిన వాడును, బ్రాహ్మణ సంఘమునకు కీర్తి దెచ్చినవాడును, నిర్మలమైన సుందరపండితుని కొమారుడును, శామరశేఖరవలె విశాలములగు కన్నులుగలవాడును;

2. అరుణశైలగతాశ్రమవాసినః
పరమహంసమనంజనమచ్యుతం
కరుణయాదధతంవ్యవహరితాం
సతతమాత్మనిసస్థితమక్షరే॥

-శా॥ అరుణశైలమందలి యాశ్రమమున వసించువాడును, పరమహంస వాడును, రేపములేని వాడును, నిష్కమండి జారనివాడును, దయచే మానము వదిలి చూటలోడువాడును, ఎప్పుడు శాశరహితమగు యాత్మ్యాయందు నిలకడఁ జెందిన వాడును;

3. అఖిలసంశయవారణభాషణం

భ్రమమదద్విరదాంకుశవీక్షణం

లవిరతంపరసాఖ్యధృతోద్యమం

సజితనూవిషయేష్వలసాలసం॥

॥తా॥ సకల సంశయములకు దొలగఁద్రోయు మాటలు గలవాఁడును, భ్రమయును మదగఁజమునకు అంకుశముబోలు చూపుగలవాఁడును, ఎప్పుడును ఇతరుల సుఖమునకు ప్రయత్న మొనర్చువాఁడును, తనయొక్క శరీరవిషయములందు మిగుల చతుఃకుడును;

4. పరిణితామ్రఫలప్రభవిగ్రహం

చలతరేంద్రియనిగ్రహసగ్రహం

అమృతద్విస్ఫునవల్లిపరీగ్రహం

మితవచోరచితాగమనంగ్రహం॥

॥తా॥ పండిన మామిడిపండుయొక్క కాంతివంటి కాంతిగల శరీరముగల వాఁడును, మిగుల చరించు ఇంద్రియములను లోటరచుకొను శక్తిగలవాఁడును, నాకలిహితమును జ్ఞానము అను గొప్పవగు నష్టినాయకను స్వీకరించినవాఁడును, మితములయొన మాటలచే కాస్త్రస్పృహమును గల్పించువాఁడును;

5. అమలదీప్తతరాత్మమరీచిభిః

నిజకరైరివపంకజభాంధవం

పదజుషాంజడభాషమనేహసా

పరిహారంతమనంతగుణాకరం॥

॥తా॥ నిర్మలములైన మిగుల ప్రకాశించు ఆత్మితేజస్సులచేతను తన శరణములచేతను నూర్చునివలె పపంకుల నాశ్రయించిన వారియొక్క జడభాషమును కాలక్రమముగ బోగొట్టుచున్న వాఁడును, యనంత గుణములకునికిపట్టుకు వాఁడును;

6. మృతమంవచనేనృశిశీతలం
వికసితంవదనేనరసీరుషే!
మనసిశూన్యమహశ్శశిసన్నిభే
హృదిలనంతమనంతఇవారుణం॥

॥దా॥ మృదువులగు మాటలు గలవాఁడును, చల్లని చూపులు గలవాఁడును, వికసించిన ముఖపద్మము గలవాఁడును పగటిచంద్రునివలె శూన్యంబగు అనగా కడలని మానసము గలవాఁడును, అకాశమునందు సూర్యునివలె హృదయమునందు నిష్ఠితుడై ప్రకాశించువాఁడును;

7. అదయమాత్మతనౌకతినంవ్రతే
పరుషచిత్తమలంవిషయవ్రజే!
ఋషిమరోషమపేతమనోరథం
ధృతమదంఘనచిల్లహరీవశాత్॥

॥తా॥ తన శరీరమునందభిమానములేనివాఁడును, కఠినమగు నియమము గల వాఁడును, స్రుక్చందనాదిభోగములందు అపేక్షలేని చిత్తముగలవాఁడును, కోపము లేనివాఁడును, కోరికలు గోరని వాఁడును, గొప్పదగు జ్ఞానప్రవాహమునకధీనుడగుట చేత మైమఱచినవాఁడును;

8. విగతమోహమలోభమభావనం
శమితమత్సరముత్సవినంసదా!
భవమహూదధితారణకర్మణి
ప్రతిఫలేనవినైవసదోద్యతం॥

॥తా॥ మోహములేనివాఁడును, లోభములేనివాఁడును, తలంపులులేని వాఁడును, ఎప్పుడు సంతోషముగలవాఁడును, ప్రతిఫలములేకనే యెప్పుడును భక్తులను సంసారమును సముద్రమును తరింపజేయుటయందు బ్రయత్నించువాఁడును;

9. మాతాను మేతినగరాజసుతోరువీరం
 నాగాన నేభ జతియాహిపితామ మేతి|
 అంకంహరస్యసమవాప్యశిరస్యనేన
 సంచుంబితస్యగిరిరంధ్రకృతోవిభూతిం॥

॥తా॥ విఘ్నేశ్వరుడు తల్లి నాదియని పార్వతియొక్క అంకపీఠమును
 చేరియుండగ, తండ్రి నావాడు నీవు పొప్పుని ఈశ్వరుని యంకమాశ్రయించిన
 వాఁడును, ఈశ్వరునిచే శిరస్సు ముద్దబెట్టుకొనబడినవాడగు కుమారస్వామి
 యొక్క అంశేనూచుడును.

10. వేదాదిచాకదమనోశ్చరకచ్చపేతైః
 యుక్తైర్ధరాధరిసుషుప్త్యమరేశ్వరైశ్చ|
 సూక్ష్మామృతాయుగమృతేనసహస్రణత్యా
 సంపన్నశబ్దపటలస్యరహస్యమర్థం॥

- ॥తా॥ 1. వేదాది అనగా వేదమునకాదియగు పృణవము ఓం
 2. { పాకదమన అనగా ఇంద్రబీజల కారము } వ
 { నకు ఉత్తరము అనగా ప్రక్కనిదగు. }
 3. కచ్చపేశం అనగా కూర్మబీజమగు చ
 4. { ధరాధర అనగా పర్వతబీజ డ కారము }
 { సుషుప్తి అనగా నిద్రబీజ భ కారము } దృఢ
 { అమరేశ్వర అనగా రుద్రబీజ ఉ కారము }
 ఈ మూడును కలిసినదైన
 5. { సూక్ష్మామృతా అనగా ఏ కారముతో }
 { గూడిన, అమృతము అనగా సమృతబీజ } వే
 { వ కారము (అనగా) }

6. ప్రాణిని నమస్కారము

నమః

అను వీనిచే నేర్పడిన శబ్దపటలమునకు అనగా
మంత్రమునకు రహస్యార్థమైనవాఁడును [“ఓం
వచద్భువేనమః” అను స్కందమహామంత్ర
ముచే నుపాసింపదగినవాఁడని తాత్పర్యము].

11. దండంవినై పయతినంబతదండపాణిం
దుఃఖాబ్ధి తారక మరింబత తారకస్య |
త్యక్తాభవంభవమహాసతతంభజంతం
హంసంతథాపిగతమానసనంగరాగం ||

||తా|| దండము లేని యతియయ్య దండపాణియు (ఇది ఆశ్చర్యము),
దుఃఖసముద్రమునకు తారకుఁడు (దాటించువాఁడు) అయినను తారకునికి శత్రువును,
(ఘమారుఁడు), సంసారమును వదలి యెప్పుడును ఈశ్వరుని సేవించువాఁడును
(అనగా భగవంతుని వదలియు భవుని సేవించువాఁడును), హంసయైనను మానససరో-
వరమున అనురాగములేనివాఁడును, (అనగా మనస్సంబంధమగు యనురాగము
లేనివాఁడును);

12. ధీరత్వసంపదినువర్ణగి రేరనూనం
వారాన్ని ధేరధిక మేవగభీర తాయాం |
మౌంతౌజయంతమచరామఖిలస్యధాత్రిం
దాంతౌనిదర్శనమశాంతికథాదవిష్టం ||

||తా|| ధైర్యమున పేరువుకంటె తగ్గనివాఁడును, గాంభీర్యమున సముద్రము
కంటె నధికుఁడును, ఓర్వయందు భూమిని జయించినవాఁడును, అంతరించియ
నిగ్రహమున యుదాహరణమును శాంతిగలవాఁడును.

13. సీలారవిందసుహృదాసదృశంప్రసాదే
 తుల్యంతథామహసిదోయజబాంధవేన|
 బ్రాహ్మ్యంస్థితౌతుపితరంవటమూలవాసం
 సంస్కారయంతమచలంతమనూదితంమే||

॥తా॥ చల్లవనిమున చంద్రుని బోలువాడును, ప్రకాశమున సూర్యుని బోలువాడును, బ్రాహ్మీస్థితియందు వటమూల వాసియును దక్షిణామూర్తిని తలపించు జేయువాడును, యచలుడును, నాకు తరువాత నుదయించినవాడును;

14. యస్యాధునాపిరమణీరమణీయభావా
 గీర్వాణలోకవృతనాశుభవృత్తిరూపా|
 సంశోభ తేశిరసి నాపిమనోజగంధ
 స్తత్తదృశంగృహిణమప్యధిపంయతీనాం||

॥తా॥ ఎవనియొక్క శిరస్సున ఇప్పటికిని రమణీయవృత్తియైనాదు దేవసేన (రమణి) యున్నదో, ఉండినను మనస్కథానయు లేదో అట్టి గృహస్థుడైనను యతులలో గొప్పవాడును;

15. పంచారులోకవరదంనరదంతినోపి
 మంత్రేశ్వరస్యమహతోగురుతాంవహంతం|
 మందారవృక్షమివసర్వజనస్యపాద
 చ్ఛాయాంశ్రితస్యపరితాపమపాహరంతం||

॥తా॥ భక్తజనవరడుడును, నరదంతిన నాచుడును మంత్రేశ్వరునికి (గురు పరియను మంత్రాస్త్ర)వేత్తకు) గురువును, పాదములనీడ వాడైనందున పాదచాయనులె తాపము బోగొట్టువాడును;

16. యస్తంత్రవార్తికమనేకవిచిత్రయుక్తి
 సంశోభితంనిగమజీవనమాతతాన|

భట్టస్యతస్యబుధసంహతిసంస్తుతస్య
వేషాంతరంతునిగమాంతవచోవిచారి॥

॥తా॥ ఎవడు వేషములకాధారమగు యనేక విచిత్రయుక్తులచే బ్రకాశించు
తంత్రవారికమొనర్చెనో యా పండితసన్నతుడగు భట్టపాదునియొక్క మాటు
దేవము అగువాఁడును, వేదాంతవిషయముల విచారించువాఁడును;

17. వేదశీర్షచయసారిసంగ్రహం
పంచరత్నమరుణాచలస్యయః।
గుప్తమల్పమపిసర్వతోముఖం
సూత్రభూతమతనోదిమంగురుం॥

॥తా॥ ఎవడు వేదాంతసారముయొక్క చేరికయగునదియు, మఱుగు
చేయబడి యల్పముగనుండినను అంతట వ్యాపించునదియగు అరుణాచల పంచరత్న
మును సూత్రప్రాముఖ్య నొనర్చెనో యాగురుఁడును;

18. దేవవాచిసుతరామశిష్యతం
కావ్యగంధరహితంచయద్యపి।
గ్రంథకర్మణితథాపిసంస్ఫుర
ద్భాషితానుచరభావసంచయం॥

॥తా॥ సంస్కృతమును బాగుగ నభ్యసించినవాడైనను, కావ్యగంధము
లేనివాడైనను, గ్రంథకార్యమున వచనములకు వెనుక నడుచు భావముల పుష్టిగఱ
వాఁడును,

19. లోకమాతృకుచదుగ్ధపాయిన
శృంకరస్తవకృతోమహాకవేః।

ద్రావిడద్విజశిరోర్నటద్గిరః
భూమికాంతరమపాఽమేధసం॥

॥తా॥ లోకమరియొక్క స్తవ్యమును ద్రాగినవాడై శంకగస్తుతి నొసర్చిన
మహాకవియు, ద్రావిడబ్రాహ్మణశుభ్రను, నాట్యమాడుచున్న వాక్కులు గల
వాడగు సంబంధమూర్తియొక్క మారువేషమును, అపార బుద్ధిగలవాడును;

20. భూత లేల్విహత్వతీయముద్భవం
క్రొంచభూమిధరరంధ్రకారిణః।
బ్రహ్మనిష్ఠితదశావైదర్యనాత్
యుక్తివాదతిమిరస్యశాంతయే॥

॥తా॥ బ్రహ్మస్థైర్యవారియొక్క స్థితిని కనుబటచి యుక్తివాదమనూ
చీకటిని పోగొట్టుటకై జనించిన కుమారునియొక్క మూడవ యవతారమును;

21. కుంభయోనిముఖమూనిపూజితే
ద్రావిడేవచసిష్ఠశుతంకవిం।
దృష్టవంతమజరంపరంనుహః
కేవలంధిషణయాగురుంవినా॥

॥తా॥ అగస్త్యుడు మున్నగు ఋషులచేతి బూజింపబడిన ద్రవిడభాష
యందు ప్రసిద్ధకవియు, గురువులేక కేవలము బుద్ధిచే నాశరహితమగు మాయకంటే
పరంబగు తేజస్సును చూచినవాడును;

22. బాలకేపిజడగోపకేపివా
వాసరేపిశునివాఖిలేపివా।
పండిలేపిపదిసంశ్రితేపివా
పక్షపాతరహితంసమేక్షణం॥

॥తా॥ బాలునియందును, జడునియందును, గొల్లవానియందును, వానరము
యందును, కుక్కయందును, దుర్జనునియందును, పండితునియందును, ఆక్రితుని
యందును, పక్షపాతములేనివాడై సమమగు చూపుగలవాఁడును;

23. శక్తిమంతమపిశాంతినయుతం

భక్తిమంతమపిభేదవర్జితం।

వీతరాగమపిలోకవత్సలం

దేవతాంశమపినమ్రచేషితం॥

॥తా॥ శక్తిగలవాడయ్యును శాంతికలవాఁడును, భక్తిగలవాడయ్యును
భేదములేనివాఁడును, అనురాగములేనివాడైనను లోకమునందు వాత్సల్యము గల
వాడును, దివ్యాంశగలవాడైనను అణకువజెందిన నడవడిగలవాఁడును;

24. ఏషయామిసితురంతికంమమా

న్వేషణంతునవిధీయతామితి।

సంవిలిఖ్యగృహతోవినిర్గతం

శోణశైలచరణంసమాగతం॥

॥తా॥ నేను తండ్రియగు ఈశ్వరుని సన్నిధానమునకేగదను, నన్ను
వెదుకవద్దని బాబు వ్రాసి ఇంటనుండి బయలుపెడలి యరుణగిరి చేరినవాఁడును;

25. ఈదృశంగుణగణైరభిరామం

ప్రశ్రయేణరమణంభగవంతం।

సిద్ధలోకమహిమానమపారం

ప్రప్తవానమృతనాథయతీంద్రః॥

॥తా॥ ఈలాటి వాఁడును, గుణములయొక్క గుంపుచే కునోహరుఁడును
యగు రమణభగవంతుని అపారంబగు సిద్ధలోకమహిమనుగురించి అమృతనాథయతీం
ద్రుఁడడిగెను.

26. . ఆహ తంసభగవానగ వాసీ

స్థిలోక మహిమా తుదురూహః!

తేజివేనసదృశా శ్చివరూపా

శృక్ష్ణవంతిచవరాణ్యపిదాతుం॥

॥ తా॥ అరణ్యగిరులందును రమణభగవంతుడై మృతే నాథయతికి సిద్ధుల
మహిమ ఊహింపనలవిగానిదియు శివునితో సమానులును శివరూపులునయు ఐరముల
నిచ్చుటకు గూడ సమర్థులగుచున్నారనియును వచించెను.

ఇతి శ్రీరమణగీతాసు బ్రహ్మవిద్యాయాం

యోగశాస్త్రే శ్రీరమణాంతేవాసినో

వాసిష్ఠస్య గణపతే రుపనిబంధే

అష్టదశోధ్యాయః.

ఇటుల బ్రహ్మవిద్యయు యోగశాస్త్రమునగు

శ్రీరమణగీతలయందు శ్రీరమణశిష్యుడును

వాసిష్ఠుండునైన గణపతిచే జేయబడిన

గ్రంథమున పదునైమిదవ

అధ్యాయము.

శ్రీరమణార్పణమస్తు.

0

శ్రీరమణాయనమః

శ్రీ ర మ ణ గీ తా.

మద ప్రభామసనం.

1. అవ్యక్తాద్యతపతవ్యక్త బాతమ శేషం
యద్ధత్తేతదజస్రయత్రాంతేలయమేః॥

॥తా॥ అవ్యక్తమగుచేసిపండి సమస్తప్రపంచము పుట్టినదో, ఏ అవ్యక్తము
అవ్యక్తప్రపంచమును నిత్యమును ధరించుచున్నదో, ఏ అవ్యక్తమునందు అంతమునందది
లయమును బొందుచున్నదో;

2. ఆధారేఖలుయస్మిన్లోభానాంసహలక్షైః।
బ్రహ్మాండంప్రతితిష్ఠ త్యేతన్నిస్తులన త్వే॥

॥తా॥ ఈబ్రహ్మాండము గోళముల లక్షలతోసహ నిరుపమాన సత్యముగల
ఏ ఆధారమునందు నిలచియున్నదో;

3. సూర్యాదిగ్రహభాసాయన్మూలంఘన తేజః।
యద్బ్రహ్మాదిసురాణాంశక్త్యైశక్తిరుతాహుః॥

॥తా॥ ఏ ఘనతేజస్సు సూర్యాదిగ్రహతేజస్సులకు మూలమో, ఎవ్వరిది
బ్రహ్మాదిదేవతల శక్తికి కారణమో లేక శక్తిగానే యున్నదో;

4. జ్ఞాత్వాతత్త్వమనంగాభాసాయస్యరమంతే।
యజ్ఞా లేనసమస్తేద్యైతేహాదితిజానాం॥

॥తా॥ సంగరహితులు తత్వమును దేని ప్రకాశముచే దెలఁకుకొని ఆనందించుచున్నారో, అనురప్రకృతిగలవారికి దేని మాయచే సమస్తమునందు ద్వైతబుద్ధి కలుగుచున్నదో;

6. యధ్యాత్వాదృఢచిత్తాత్వాత్మానందనిమగ్నాః।

యన్నిష్ఠాఖలుముక్తియఁ-చ్ఛబ్దోపితదథః।

॥తా॥ దృఢచిత్తులు దేని ధ్యానించి స్వాత్మానందమునందు మునుగుచున్నారో, దేనియందు నిష్ఠ ముక్తికి కారణమ, ఎఱ్ఱది శబ్దమైయుండియు దాని అర్థమై యున్నదో,

6. తద్రహస్యప్రణవాఖ్యించిత్రేధ్యానకృతేమే।

అత్రాంతరమణాఖ్యాంబిభ్రద్యాతుమదిష్టాం॥

॥తా॥ అట్టి ప్రణవపరబ్రహ్మము సంతతము నాచిత్తమునందు ధ్యానము విమర్శము నాకిష్టమగు రమణశానుమును ధరించినదై భాసించునుగాక.

7. ఆధారేథృతమూలంహదాఽబ్జేకృతవాసం।

శీర్షాగ్జాయవహద్యత్వశ్చాద్విద్రుయశక్త్యై॥

॥తా॥ ఎఱ్ఱది మూలాధారమునందు వేళ్లు దన్ని హృదయపద్మమున విసించుచున్నదై పిమ్మట సహస్రారమునకు ప్రవహించుచు, తరువాత ఇంద్రియ శక్తులకు గారణముగుచున్నదో;

8. దృష్ట్యాంతత్రపరాచ్యాంయద్దేహభ్రమకారి।

ఆవృత్తంతువునర్యత్సత్త్వైక్యానుభవాయ॥

॥తా॥ ఆ ఇంద్రియద్వారా గలిగిన పరాచీ దృష్టియందు ఎఱ్ఱది దేహభ్రమ ప్రభును కలుగ జేయుచున్నదో, ఎఱ్ఱది తిలీగియు స్వజన్మస్థానమునకు (హృదయమునకు) ఆవృత్తమై సాత్త్వికత్వానుభవమునకు గారణముగుచున్నదో;

9. పశ్యద్వావిషయాఘంవిశ్రాంతయమతాహే||
ముక్త్యైసంస్థితమంతర్వృత్తైక్యాచుభవేన||

||తా|| విషయములను జూచినను లేక చిక్రమించియున్నను ఎఱ్ఱుది ఏక
వృత్త్యనుభవముచే లోబల నిలిచినయెడల ముక్తికి గారణమగుచున్నదో.

10. ఆత్మజ్యోతిరిదమేచ్ఛి భాణంరమణాఖ్యాం|
అశ్రాంతంస్ఫురతాత్తచ్చుద్ధంహృదఃసరోజే||

||తా|| రమణశామమును పొందిచు శుద్ధమగు ఆ ఆత్మజ్యోతిస్సు సంతతము
నాహృదయపద్మమునందు స్ఫురించునుగాక.

11. యద్దీపాద్రమణాఖ్యాద్వ్యప్తంగాణవతీషు|
వాణీభిత్తిషుధత్తేగీతాచిత్రవిలాసం||

||తా|| ఎఱ్ఱుది రమణుడను దీపమునుండి వెలువడి గణపతివాక్తులనెడి
గోడలనుండు గీతయనెడి చిత్రరూపము ధరింపుచున్నదో;

12. యద్ధంతిచ్చవిజాలై రజ్జానాంతిమిరాణి|
తత్తత్త్వంస్ఫురతాన్మేలారధ్యానసమాధౌ||

||తా|| ఎఱ్ఱుది కాంతిజాలములచే అజ్ఞానమనెడి చీకట్లను పోగొట్టు
చున్నదో, ఆ జ్యోతిస్తత్త్వము నాప్రణవధ్యానసమాధియందు స్ఫురించునుగాక.

13. యాతాయాతవిలాసైరాధారేషుచశ్శీర్షే|
సంచారంవిడిధానంకించాంతేబహిరాత్తం||

||తా|| పాదాధారచక్రములందును సహస్రారమునందును యాతాయాతము
లచే సంచారిముచేయునదియు, లోబలను బయటను వ్యాపించునదియు:

14. ఆలంబేనవిహీనం ప్ర్యామాభంపరిపూర్ణం
నిశ్శబ్దంప్రణవాఖ్యంతద్భహ్మస్ఫురతాన్నే॥

॥తా॥ నితాలంబము పరిపూర్ణము నిశ్శబ్దము ఆకాశవృక్షమునగు ప్రణవ
పరబ్రహ్మము నాకు స్ఫురించునుగాక.

15. జ్ఞానంభాతిపరోక్షంయత్తత్ప్రశ్రవణేన।
యత్సంగత్యవిశేషోహేతుస్సాన్వితపరోక్షే॥

॥తా॥ దేని తత్వమును వినిన వారలకు పరోక్షజ్ఞానము భాసించుచున్నదో,
దేని సాంగత్యపరోక్షజ్ఞానమునకు కారణమగుచున్నదో;

16. యచ్చింతాస్థిరము క్షైత్యబ్రహ్మైతద్రమణాఖ్యం।
మానూష్యత్యసమంతాదానందేనిదదాతు॥

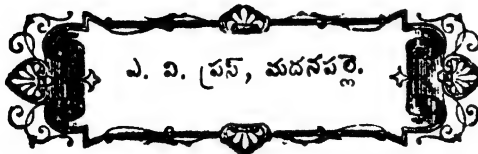
॥తా॥ దేనిచింత స్థిరము క్షితి కారణమగుచున్నదో ఆ రమణాఖ్యబ్రహ్మము
అంతటను నన్నానందించి ఆనందమునందు ముంచునుగాక.

సర్వేపల్లినృసింహాయంభావంమనసాధాత్ ।
శ్లోకైర్గాణపతీశాక్తంవ్యక్తంవితతాన॥

॥తా॥ సర్వేపల్లినృసింహుని మనోభావమును గణపతివాక్కు శ్లోకములచే
నీవిధముగ వ్యక్తముచేసినది.

శ్రీరమణార్పణమస్తు.

○

శోధన పత్రము.

భాగము పజ్జి అశుద్ధము శుద్ధము.

శ్రీ ఆరుణాచలకుంచరత్నం.

2	10	ద్వీ	దీ
,,	13	ఈ	ఈ

శ్రీరమణగీతా.

6	20	ధి	ధి
19	8	ఱు	ఱు
,,	8	వగు	యగు
24	1	యం	య
26	10	నిస	నని
27	2	క	క
30	4	దా	థా
42	8	లి	ల
,,	19	స్వ	స్వ
45	6	దొ	డు
46	4	జ్య	జ్య
50	12	ఫ	భ
,,	22	యా	ఆ
,,	23	మూ	యూ
51	2	త్రా	త్రాస్
53	3	ము	మ
54	2	ధ	భ
55	7	యై	యై
,,	18	బాది	దిబా

		2	
56	3	31	21
58	15	ధ	ధ
64	16	త్వ	ప్వ
65	5	రి	ని
67	9	నన	నన
,,	14	యో	యో
68	6	స్థ	స్థ
69	15	శర్చ	శ్చర
71	21	46	26
,,	22	శ్చే	శ్చే
75	9	ధ్య	ధ్య
79	15	తః	తః
,,	16	త్ర	త్ర
83	8	శ్చ్య	శ్చ్య
84	5	స్థ	స్థ
86	10	స్థ్య	స్థ్య
87	13	దాం	దా
91	4	కి	క్తి
,,	16	శ్శ్వా	శ్శ్వా
94	,,	శ్శ్వా	శ్శ్వా
,,	23	శ్శ్వా	శ్శ్వా
95	20	దా	దా
98	16	ద్యాన	ద్యాన
101	5	వః	వః
104	8	శ్చి	శ్చి
109	14	యగుజ్ఞ	యగుజ్ఞ
113	5	దా	దా
,,	13	యను	యను
,,	22	న, ఎ—ను,	నాత్పర్యములేనివాడును, ఎ
115	18	రా	రా
116	13	స్థ	స్థ
118	10	స్థ	స్థ

